

Vocacions sacerdotals per al segle XXI

Text aprovat en la XCIX Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola (23-27 abril 2012)

(Extret de *Documents d'Església*, núm. 1028, 15 maig 2013, pp. 298-314. Traducció de Bernabé Dalmau)

Introducció

La Jornada Mundial de la Joventut celebrada a Madrid del 16 al 21 d'agost de 2011 fou un moment especial de gràcia i amor de Déu per a les nostres diòcesis. El Sant Pare Benet XVI ens va oferir un conjunt d'ensenyaments en relació a la pastoral amb els joves. També ens va deixar orientacions per a la formació dels futurs sacerdots, especialment en l'homilia de la santa Missa amb els seminaristes celebrada a la catedral de Santa Maria la Real de l'Almudena. Així mateix, en diferents moments es va referir al tema de la vocació.

El diumenge 21 d'agost mantingué una trobada amb els voluntaris de la JMJ en la qual els va plantejar amb tota claredat la qüestió de la vocació: «És possible que en molts de vosaltres, s'hagi despertat tímidament o poderosament una pregunta molt senzilla: Què vol Déu de mi? Quin és el seu disseny sobre la meua vida? Em crida Crist a seguir-lo més de prop? ¿No podria jo gastar la meua vida sencera en la missió d'anunciar al món la grandesa del seu amor a través del sacerdoci, la vida consagrada o el matrimoni? Si ha sorgit aquesta inquietud, deixeu-vos portar pel Senyor i oferiu-vos com a voluntaris al servei d'Aquell que “no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per la multitud” (Mc 10,45)».¹

La nit anterior, en la vetlla de pregària amb els joves, a l'aeròdrom de Cuatro Vientos, els havia dit: «En aquesta vetlla de pregària, us invito a demanar a Déu que us ajudi a descobrir la vostra vocació en la societat i en l'Església i a perseverar-hi amb alegria i fidelitat. Val la pena acollir en el nostre interior la crida de Crist i seguir amb valentia i generositat el camí que ell ens proposi. A molts, el Senyor els crida al matrimoni [...]. A altres, en canvi, Crist els crida a seguir-lo més de prop en el sacerdoci o en la vida consagrada. Que bell és saber que Jesús et busca, es fixa en tu i amb la seva veu inconfusible et diu també a tu: “Segueix-me!” (cf. Mc 2, 14)».²

Tenim present també que el dia 4 de novembre de 2011 es van complir els setanta anys del motu proprio *Cum nobis*, amb el qual el venerable papa Pius XII va instituir la Pontifícia Obra per a les vocacions sacerdotals. En ocasió d'aquest aniversari, va tenir lloc a Roma un Congrés internacional en el qual es compartiren les iniciatives vocacionals més significatives i se subratllà la conveniència de presentar amb major claredat la figura del sacerdoci ministerial.³ Així mateix, la Congregació per a l'Educació Catòlica publicà el 25 de març de 2012 un document titulat *Orientacions pastorals per a la promoció de les vocacions al ministeri sacerdotal*.⁴ Així doncs, en continuïtat amb l'impuls renovador que va suposar l'Any Sacerdotal⁵ en els nostres presbiteris, tenint en compte les aportacions dels recents documents i congressos sobre pastoral vocacional, a partir de la dinamització que la JMJ ha produït en la pastoral juvenil de les nostres diòcesis, i en ocasió del doctorat de sant Joan d'Àvila, els bisbes de les Esglésies que pelegrinen a Espanya ofereixen al poble cristià aquest document amb la finalitat de propiciar la pregària per les vocacions, reflexionar sobre el treball de promoció vocacional, compartir tant les dificultats com les esperances dels qui treballen en l'àmbit de la pastoral vocacional, i finalment, oferir algunes propostes pastorals.

Ens mou a això la preocupació que causa tant als pastors com a les comunitats eclesials el descens progressiu de les vocacions sacerdotals que té lloc a Occident en les últimes dècades. Per això, no podem eludir algunes preguntes presents en l'ambient: ¿ens trobem en un «hivern vocacional» del tot irrecuperable a Occident? El descens vocacional és un «signe dels temps»? Falta coordinació amb la pastoral familiar i la pastoral juvenil? Ens falta perícia en la pastoral vocacional? Ens falta pregària i confiança en Déu?

Respecte a això, evocant la paràbola del sembrador, el papa Benet XVI afirmava que la terra on s'ha de sembrar la llavor de la vocació és principalment el cor de tot home, però d'una manera particular dels joves, als quals es presta servei d'escolta i acompanyament. El cor d'aquest joves, afegia el Sant Pare, és «un cor sovint confús i desorientat i, no obstant això, capaç de contenir en si mateixes impensables energies de

1 Benet XVI, *Discurs del Sant Pare als voluntaris de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut*, Pavelló 9 de la Fira de Madrid-IFEMA; Madrid, 21 d'agost de 2011.

2 Benet XVI, *Discurs del Sant Pare als joves en la Vetlla de Pregària*, aeròdrom de Cuatro Vientos, Madrid, 20 d'agost de 2011.

3 Així ho havia indicat el Sant Pare Benet XVI en el discurs que va pronunciar a la Plenària de la Congregació per a l'Educació Catòlica el 7 de febrer de 2011.

4 Congregació per a l'Educació Catòlica, *Orientacions pastorals per a la promoció de les vocacions al ministeri sacerdotal*, Ciutat del Vaticà, 25 de març de 2012.

5 Convocat pel Sant Pare Benet XVI en ocasió del CL aniversari de la mort del sant Rector d'Ars i celebrat del 19 de juny de 2009 al 11 juny de 2010.

donació; disposat a obrir-se en les gemmes d'una vida gastada per amor a Jesús, capaç de seguir-lo amb la totalitat i la certesa que ve d'haver trobat el major tresor de l'existència».⁶

Quines són les causes d'aquesta confusió o desorientació que poden afectar un jove d'avui? I al mateix temps, com podem despertar en ell aquestes energies de donació que posseeix en si mateix i la capacitat de seguir amb totalitat i certesa Jesús? Sens dubte, aquí rau el nucli de la qüestió que ens ocupa. La nostra reflexió constarà de tres parts: en primer lloc analitzarem alguns trets característics del context sociocultural i també considerarem com s'ha de preparar la terra perquè pugui donar fruit; en segon lloc, tractarem de la crida al sacerdoci; finalment, reflexionarem sobre els llocs i àmbits de crida i algunes propostes de pastoral vocacional.

1. El trobament amb Crist

En aquest primer capítol analitzarem algunes característiques del context sociocultural; després presentarem l'objectiu fonamental de la pastoral juvenil, que no és altre que propiciar el trobament amb Crist; tot seguit, ens centrarem en els dos grans criteris d'acció proposats especialment pel Sant Pare Benet XVI per acostar als joves a Déu i per ensenyar-los l'amistat amb Jesucrist.

1.1. Context sociocultural actual

En línies generals podem afirmar que ens trobem immersos en un procés de secularització aparentment imparable i en un context cultural i social condicionat per forts corrents de pensament laicista que pretenen excloure a Déu de la vida de les persones i dels pobles, i intenten que la fe i la pràctica de la religió es considerin com un fet merament privat, sense cap rellevància en la vida social. D'altra banda, en la nostra societat no poques persones tenen una idea de Déu equivocada i confusa, i una concepció incompleta sobre l'ésser humà i la seva relació amb Déu. La conseqüència és que es poden acabar imposant plantejaments desviats i falsos sobre la veritable natura de la vocació, que dificulten enormement la seva acollida i la seva comprensió.⁷

L'esmentat procés de *secularització*, unit al fenomen de la *globalització*, ha produït una sèrie de canvis profunds en els diversos camps de la nostra societat. Actualment constatem una crisi en la transmissió de cultura, tradicions, valors, etc., i també en la transmissió de la fe. Aquesta crisi va associada als canvis que s'han produït en la *institució familiar*. L'aparició d'una cultura consumista, secularitzada i materialista, que erosiona els fonaments tradicionals de la família i menysprea molts dels valors que fins ara havien sostingut les relacions entre els pobles i les societats. La família, institució que ajuda el subjecte en el seu correcte procés d'inserció en la societat, es troba avui amb serioses dificultats per mantenir viu un dels seus rols principals: la transmissió de valors i tradicions.

El present *canvi cultural* va aconseguint que s'esvaeixi la concepció integral de l'ésser humà, és a dir, la seva relació amb el món, amb els altres éssers humans i amb Déu. El resultat és «un home feble, sense força de voluntat per a comprometre's, gelós de la seva independència, però que considera difícils les relacions humanes bàsiques com l'amistat, la confiança, la fidelitat als vincles personals».⁸ Un home sense consistència, fragmentat i «líquid». En aquest sentit, som testimonis de la primacia de la subjectivitat i de l'individualisme, que desemboquen freqüentment en la despreocupació pel bé comú en el donar pas a la realització immediata dels desigs dels individus, a la creació de nous i, molts cops, arbitraris drets individuals.⁹

En conseqüència, podem dir que la capacitat de correspondre a la crida de Déu queda en certa manera debilitada per certs corrents de la cultura actual que propugnen la llibertat sense compromís, l'afecte sense amor i l'autonomia sense responsabilitat. D'aquesta manera, els joves poden viure eternament indecisos davant la disparitat d'ofertes i quedar sumits en la indiferència davant la quantitat d'informacions que els arriben, sense una formació adequada perquè puguin ser processades. Són els veritables miratges de la nostra societat que redueixen la felicitat a l'instint, les virtuts a habilitats, els valors a estratègies, i que dificulten enormement escoltar la veu de Déu.

Noves oportunitats

6 Benet XVI, *Discurs als participants en el Conveni Europeu sobre la pastoral vocacional amb el tema: "Sembradors de l'evangeli de la vocació: una Paraula que truca i envia"*, Roma, 4 de juliol de 2009.

7 Cf. Benet XVI, *Missatge del Sant Pare Benet XVI per a la XXVI Jornada Mundial de la Joventut 2011*, n. 3; Joan Pau II, *Pastores dabó vobis*, n. 37.

8 Conferència Episcopal Espanyola, *La família, santuario de la vida*, n. 25.

9 Cf. *ibid.* nn. 22, 26.

Però no tot és negatiu. També podem notar aspectes positius de la societat en general i del món juvenil en particular. Per sobre de tot, cal que sapiguem descobrir els punts de trobament amb els joves actuals, detectar les seves aspiracions més profundes per poder aprofitar totes les oportunitats, totes les possibilitats d'activar la generositat dels seus cors.¹⁰ Es poden enumerar alguns elements que serviran d'ajut per a revitalitzar la nostra pastoral juvenil i vocacional.

Com a punt de partida, cal tenir molt present que la joventut «és l'edat en què la vida es desvetlla a la persona amb tota la riquesa i plenitud de les seves potencialitats, impulsant la recerca de metes més altes que li donen sentit».¹¹ És la riquesa de contenir el projecte complet de la vida futura, de descobrir, de programar, de triar, de preveure i de prendre les primeres decisions, que tindran importància per al futur tant en el personal com en la dimensió social. Aquesta riquesa inherent a la joventut no té per què allunyar l'home de Crist. Al contrari, ha de conduir el jove fins a Jesús per formular-li les preguntes fonamentals sobre la vida i el seu sentit, sobre el projecte de vida i la vida eterna, com fa el jove ric de l'Evangeli (cf. Lc 18,18-23). La joventut és una riquesa que es manifesta en aquestes preguntes que es fa tot ésser humà, sobretot en la seva etapa de joventut.¹²

En segon lloc, podem afirmar que actualment es dona un major respecte a la persona humana i a la seva dignitat, i en línies generals té lloc una major sensibilitat per la promoció dels drets humans, encara que es donen doloroses excepcions en temes fonamentals que afecten la vida i a la família. Aquest fet permet noves possibilitats d'evangelització perquè facilita una proposta antropològica, teològica i espiritual que l'Església és cridada a posar al servei de la nostra societat i de la cultura, i, més en concret, al servei de la nostra pastoral amb els joves. L'Església proposa uns principis que es fonamenten en l'amor a Déu i el respecte absolut a la persona i a la vida humana. Aquest respecte incondicional a la persona esdevé un testimoni nou i eficaç, que és capaç de crear una cultura de la vida. Aquest camí, al seu torn, ens permet entrar en el diàleg sobre la qüestió de la consciència i de l'experiència d'ésser humà, de la seva recerca del sentit de la vida i de la seva capacitat d'obrir-se a la transcendència.

Una altra oportunitat que podem assenyalar és el desig de llibertat personal propi de la condició juvenil. Els joves tenen com un sentit innat de la veritat, i la veritat ha de servir per a la llibertat. Alhora, els joves tenen també un espontani anhel de llibertat. Però és necessari recordar-los que ser veritablement lliures és saber usar la pròpia llibertat en la veritat. Ser veritablement lliures no significa fer tot allò que m'agrada o tinc ganes de fer, perquè la llibertat conté en si el criteri de la veritat, més encara, la disciplina de la veritat. Ser veritablement lliures, en definitiva, significa usar la pròpia llibertat per a allò que és un bé veritable.¹³ El missatge de l'Evangeli, la Paraula de Déu, posseeix una força infinita d'alliberament perquè és portador de la veritat.

En quart lloc, ens fixem en el valor que els joves donen a la coherència de vida, al testimoniatge, component essencial en l'autèntica vivència de la fe. Aquí trobem possibilitats d'incidir en una societat que està saturada de missatges, però alhora està àvida de testimonis creïbles. Les doctrines es transmeten a través de missatges que expressen veritats, però el testimoniatge de vida és el millor mitjà per a transmetre formes de conducta, valors i actituds. Un testimoni de vida personal i també comunitari autènticament cristià serà el camí millor per estendre ponts amb els joves d'avui, que valoren especialment l'autenticitat i la sinceritat.

Finalment, val la pena tenir en compte també l'experiència del voluntariat, tan estesa avui entre el món juvenil, que es manifesta en múltiples campanyes d'ajuda al Tercer i Quart Món. També es va generalitzant en els joves la participació en iniciatives de defensa de la natura i el medi ambient. Creix entre ells la consciència que la sostenibilitat és responsabilitat de tots i que la conservació del planeta esdevé una qüestió cada cop més urgent. El mateix papa Benet XVI ha valorat de forma molt positiva el fenomen del voluntariat com a camí d'un compromís assumit segons els criteris d'una ètica cristiana. Segons ell, és «una escola de vida per als joves, que educa a la solidaritat i a estar disponibles per donar no sols quelcom, sinó a si mateixos. D'aquesta manera, enfront de l'anticultura de la mort, que es manifesta per exemple en la droga, es contraposa l'amor, que no es busca a si mateix, sinó que (...) es manifesta com a cultura de la vida».¹⁴

1.2. Cridats al trobament amb Crist

Segons el relat del Gènesi, «al principi va crear Déu el cel i la terra» (Gn 1,1), cridant les criatures perquè del no-ésser, vinguessin a l'existència. També l'home fou creat d'aquesta manera: «Fem a l'home a la nostra imatge i semblança» (Gn 1,26). Per tant, podem afirmar que la primera vocació és la crida a l'existència, a la

10 Cf. Benet XVI, *Llum del món*, Barcelona 2010, p. 75; Cf. Conferència Episcopal Espanyola, *Jóvenes en la Iglesia, cristianos en el mundo en el tercer milenio (Proyecto Marco de Pastoral de Juventud)*, Madrid 2007, pp-34-35.

11 Benet XVI, *Discurs del Sant Pare en la visita a la Fundació Institut Sant Josep*, Madrid, 20 d'agost de 2011.

12 Cf. Carta Apostòlica del Papa Joan Pau II als joves i a les joves del món amb ocasió de l'Any Internacional de la Joventut, n. 3, 31 març de 1985.

13 Cf. Carta Apostòlica del Papa Joan Pau II als joves i a les joves del món amb ocasió de l'Any Internacional de la Joventut, n. 13.

14 Benet XVI, encíclica *Deus caritas est*, n. 30.

vida. Ara bé, l'ésser humà serà objecte d'una vocació especial: dialogar amb el Creador, col·laborar amb ell, posar nom a les coses creades, viure en una profunda i amistosa relació amb Déu. En definitiva, és cridat a viure en comunió amb Déu.

El desig natural de Déu està inscrit en el cor de l'home per la senzilla raó que aquest ha estat creat per Déu i per a Déu. Per això, només en Déu pot apagar la seva set de transcendència, només en Déu pot trobar la veritat, el bé, la felicitat i l'assossec que anhela el seu cor. La constitució pastoral *Gaudium et spes* del concili Vaticà II ho expressa bellament: «La raó més alta de la dignitat humana consisteix en la vocació de l'home a la comunió amb Déu. Des del naixement, l'home és invitat al diàleg amb Déu: no existeix sinó perquè, creat per Déu per amor, és conservat sempre per amor, i no viu plenament segons la veritat si no reconeix lliurement aquest amor i es dona al seu Creador».¹⁵

Aquesta referència, aquest desig, es troba en el més profund del cor humà. Déu crea per amor i el sentit de la vida de l'ésser humà consisteix a ser estimat per Déu i pels altres, i a correspondre a aquest amor estimant Déu i els altres. Aquesta és la gran veritat de la vida, la que omple de sentit, de felicitat i de plenitud tota existència.¹⁶ D'aquí la inquietud de buscar Déu, l'anhel interior que condueix fins al trobament del Senyor. D'aquí que només en el Senyor es pugui trobar el descans i la pau. Sant Agustí resumirà magistralment aquest camí de recerca i trobament, d'inquietud i de trobament: «Ens has fet per a tu, Senyor, i el nostre cor està inquiet fins que reposi en tu».¹⁷

L'amor de Déu ha estat manifestat al llarg de la Història de la Salvació, i en arribar la plenitud dels temps, Déu envia el seu Fill perquè vol salvar tots els homes i fer-los fills seus per adopció (cf. *Ga* 4,4-5). El Fill etern del Pare s'ha encarnat, ha assumit la natura humana fent-se en tot igual a nosaltres, excepte en el pecat. L'ésser humà és elevat a la dignitat de fill de Déu per Crist i en Crist. Ell és el centre del cosmos i de la història, el Redemptor de l'home i del món, de tot el gènere humà i de cada persona.¹⁸ Cada persona és objecte de la donació i de l'amor de Crist, a tots els ha reconciliat amb el Pare.

El començament de la vida cristiana

La persona de Jesucrist és el centre de la vida i de la missió de l'Església, és l'essència del cristianisme. La vida cristiana comença després d'una trobada personal amb Ell. El papa Benet XVI, en la introducció de la seva encíclica *Deus Caritas est*, ho resumeix magistralment: «No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó pel trobament amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida i, amb això, una orientació decisiva».¹⁹ Crist surt a l'encontre de tot ésser humà per presentar-se com a Camí, Veritat i Vida, per sadollar la seva set de felicitat, per omplir de sentit la seva existència.

Els destinataris de la pastoral juvenil són els joves concrets en la seva situació concreta, i la finalitat d'aquesta pastoral és que arribin a viure la vida nova en Crist.²⁰ Per això hem de propiciar el trobament amb Crist que els canviï el cor, l'experiència profunda de fe que renovi radicalment les seves vides i els porti a un compromís de totalitat. Aquest, en definitiva, és el pla de Déu per a tots els seus fills, encara que aquí ens referim més concretament a l'àmbit dels joves.

Per poder evangelitzar el jove d'avui cal conèixer la seva realitat personal i la situació en què es troba en relació a la fe i la religió. Actualment ens trobem amb una gran diversitat de persones i de situacions que exigeix al seu torn una gran varietat d'itineraris i de pedagogia. Només així podrem oferir una proposta personalitzada i amb sentit. Entre el punt de partida i el d'arribada hi ha l'acompanyament personal per discernir en cada moment segons els ritmes de maduració i els processos concrets, conscients que tots són cridats a viure la maduresa de la fe i a la participació en la comunitat cristiana. També és necessari conèixer la realitat de la societat en què viu el jove i com condiciona la seva vida. És el que hem intentat fer en l'apartat precedent.

1.3. Encoratjar l'esperança en els joves

La qüestió de l'esperança és un element antropològic fonamental de la pastoral juvenil i vocacional perquè està al centre de la vida humana i perquè en l'actualitat ha adquirit una particular rellevància. Sens dubte constitueix un dels eixos doctrinals i pastorals del pontificat de Benet XVI. La seva segona encíclica, *Spe salvi*,²¹ està dedicada al tema de l'esperança, apuntant allò essencial del cor humà, en una època marcada entre d'altres coses per una manifesta crisi d'esperança a causa de les dificultats apressants del moment present, i

15 Concili Vaticà II, constitució pastoral *Gaudium et spes*, n. 19a.

16 Cf. Benet XVI, *Discurs del Sant Pare als joves en la Vetlla de Pregària*, aeròdrom de Cuatro Vientos, Madrid, 20 d'agost de 2011.

17 Sant Agustí, *Confessions* I, 1.

18 Cf. Joan Pau II, encíclica *Redemptor hominis*, Roma 1979, n. 11.

19 Benet XVI, *Deus caritas est*, n. 1.

20 Cf. Conferència Episcopal Espanyola, *Orientaciones sobre Pastoral de Juventud*, nn. 28-32; *Jóvenes en la Iglesia, cristianos en el mundo en el tercer milenio (Proyecto Marco de Pastoral de Juventud)*, Madrid 2007, pp. 37-44.

21 Benet XVI, carta encíclica *Spe salvi*, 30 novembre de 2007.

després de constatar que no s'han acomplert les expectatives forjades a partir dels avenços de la ciència i de la tècnica o de les grans revolucions de la història recent.

Aquests temps de desesperança afecten particularment l'edat juvenil. Un important nombre de joves viu en la sospita i desconfiança davant dels qui regeixen la societat i les seves institucions i alhora en la desesperança respecte als canvis que necessita la societat, submergida en crisis polítiques, econòmiques, financeres, i també de valors. En alguns casos el descontentament es canalitza a través de protestes no exemptes de violència. En altres casos cap el perill de desembocar en una mena de letargia col·lectiva, que s'instal·lin en l'evasió consumista en comprovar que les expectatives de futur s'esvaeixen per la impossibilitat de trobar una ocupació estable, de formar una família, de dur a terme projectes personals, etc. En ambdós casos es renunciaria a la insatisfacció i inconformisme creatius tan propis de la condició juvenil i que mantenen la tensió dels més alts ideals.

En aquesta tessitura, el *Missatge* que el Sant Pare va oferir als joves del món en ocasió de la XXIV Jornada Mundial de la Joventut,²² l'any 2009, recordant la trobada de Sydney i en camí cap a la de Madrid, està centrat en el tema de l'esperança i conté unes pistes molt il·luminadores a partir d'una cita de la primera carta de sant Pau a Timoteu: «Hem posat l'esperança en el Déu viu» (1 Tm 4,10). Podem assenyalar quatre fites d'un itinerari per revifar l'esperança en els joves. Com a punt de partida, la consideració que la joventut és temps d'esperança; tot seguit, la recerca i el trobament d'una gran esperança que ompli la vida: Crist; en tercer lloc, l'aprenentatge, l'exercici i el creixement de l'esperança; Finalment, la crida a ser testimonis d'esperança en el món.

En primer lloc, per tant, la qüestió de l'esperança està al centre de la vida humana. *L'ésser humà té necessitat d'esperança*, però no de qualsevol esperança passatgera, sinó d'una esperança creïble i duradora, que resisteixi l'embat de les dificultats. La joventut és temps d'esperances, perquè mira cap al futur amb expectatives i perquè té tota una vida per davant. La joventut és el temps en què es formulen les grans preguntes sobre el sentit de la vida; és el temps en què es van forjant i es prenen les decisions que seran determinants per a la resta de la vida. Ara bé, on trobar la crida de l'esperança i com mantenir-la viva en el cor?²³

L'ésser humà, a la recerca d'esperança

L'ésser humà busca constantment l'esperança i es pregunta on la podrà trobar, qui li pot oferir. Segons el Sant Pare, la ciència, la tècnica, la política, l'economia o qualsevol altre recurs material per si mateixos no són capaços d'oferir la gran esperança a què tot ésser humà aspira. D'altra banda, l'experiència humana en general ens ensenya que moltes esperances que es conceben al llarg de la vida, quan arriba el moment de veure's acomplertes, no acaben de sadollar la set de sentit i de felicitat del cor. Això succeeix perquè la gran esperança només pot estar en Déu. La gran esperança no és una idea, o un sentiment o un valor, és una persona viva: Jesucrist.²⁴

La vida cristiana és un camí, un pelegrinatge i també una escola d'aprenentatge i d'exercitació de l'esperança. La pregària, el trobament amb Déu, el diàleg amb Ell, la consciència que Ell sempre escolta, sempre comprèn, sempre ajuda, és la primera font d'esperança. També l'esperança es nodreix de la Paraula de Déu i de la participació freqüent en els sagraments. L'actuar i el patir són així mateix llocs d'aprenentatge. Perquè l'esperança cristiana és activa, transformadora del món, sota la mirada amorosa de Déu. I el mateix el patir, l'acceptar la realitat de la vida en el que té de dolorós. L'esperança es nodreix del saber patir i del patir pels altres.²⁵

La conseqüència lògica de la vida en Crist que va aprenent, exercitant i creixent en l'esperança, és que el jove es converteix en un testimoni d'esperança enmig del món. Si el Senyor Jesús s'ha convertit en el fonament de la seva existència, si ha omplert les seves expectatives vitals, no es estrany que proposi «amb coratge i humilitat el valor universal de Crist, com a salvador de tots els homes i font d'esperança per a la nostra vida»,²⁶ tal com el Papa assenyalava els joves en la memorable vetlla de pregària a l'aeròdrom de Cuatro Vientos.

Per tant, per revifar l'esperança dels joves, és necessari que la pastoral juvenil i vocacional es dirigeixi a tots ells, als més pròxims i als que estan allunyats, i s'orienti a tomar-los l'entusiasme per trobar el veritable sentit de la seva vida, per desenvolupar totes les seves potencialitats, per mirar cap al futur i treballar amb un projecte de vida centrat en Crist. D'aquesta manera podran arribar a fructificar les immenses energies de donació que sens dubte estan presents en el més profund dels seus cors.

Reanimar l'esperança en els joves significa també obrir-los a un futur ple de promeses i de possibilitats i especialment ajudar-los a superar la por a les decisions definitives. El futur es comença a construir mitjançant

22 Cf. Benet XVI, *Missatge als joves del món en ocasió de la XXIV Jornada Mundial de la Joventut 2009*, 22 de febrer de 2009.

23 Cf. Benet XVI, *Missatge als joves del món en ocasió de la XXIV Jornada Mundial de la Joventut 2009*, 22 de febrer de 2009.

24 Cf. Benet XVI, *Missatge als joves del món en ocasió de la XXIV Jornada Mundial de la Joventut 2009*, 22 de febrer de 2009.

25 Cf. Benet XVI, *Spe salvi*, n. 32-40.

26 Benet XVI, *Discurs a la Vetlla de Pregària amb els joves, aeròdrom de Cuatro Vientos*, Madrid, 20 d'agost de 2011.

les eleccions que es fan en el present. Convé que triïn aquelles promeses i opcions que obren realment al futur, fins i tot quan aquestes comporten renúncies. Si el camí que porta cap al futur es fa sense Déu, porta a la foscor, al gran buit existencial. Per això, l'opció fonamental del jove ha de construir-se sobre el fonament ferm que és nostre Senyor Jesucrist.²⁷

La força de l'Esperit que Déu ha posat en cada persona, en cada jove, projecta cap al futur i ajuda a vèncer la por a prendre grans decisions. El Déu que ens ha estimat i ens continua estimant és la gran esperança, la gran força de l'home, que resisteix malgrat totes les desil·lusions.²⁸ És molt important que se sàpiga presentar a les noves generacions la certesa d'aquesta promesa com quelcom pel qual val la pena gastar la pròpia vida. El nostre acompanyament i el nostre testimoniatge viu d'esperança seran els instruments que els ajudin a veure que l'Església no els deixa sols davant els desafiaments de la vida, ni davant les seves decisions absolutes.

1.4. Educar els joves en la fe

La segona proposta d'acció del papa Benet XVI per a la pastoral juvenil es relaciona amb *l'educació en la fe*. És una qüestió que el preocupa vivament, fins al punt de parlar d'«emergència educativa» o de qualificar aquesta educació com una tasca cada cop més difícil.²⁹ Ara bé, es tracta d'una prioritat pastoral de l'Església i a més és un element imprescindible per conèixer a Déu, conèixer-se un si mateix, conèixer l'ambient que envolta el jove, aprofundir en la fe per poder donar raó de la pròpia fe i de l'esperança. Aquesta formació ha d'estar en connexió amb el jove i amb el seu compromís apostòlic i en ella hi han d'estar presents els elements més genuïns de la fe i de la tradició cristiana.³⁰

És una tasca particularment difícil actualment per diferents raons, totes elles conseqüència dels corrents de pensament laïcista que transcorren en la nostra cultura secularitzada. Des de l'agnosticisme, que es proposa apagar el sentit religiós inscrit en el més profund de l'ésser humà, fins al relativisme, que erosiona les certeses més fondes.³¹ Les dificultats són un repte i un estímul per als joves, que han d'aplicar-se en una formació àmplia i profunda que els serveixi per a resposta a les interpel·lacions que rebin. D'altra banda, l'educació en la fe té una finalitat en si mateixa: créixer en coneixement i amor de Crist. No es pot estimar, no es pot entrar en amistat amb algú a qui no es coneix.

El jove està cridat a construir la pròpia vida sobre Crist, com recordava el lema de la JMJ de Madrid, a edificar la vida sobre el fonament ferm que és Crist. Ell és el Redemptor de tot el gènere humà i de cada persona concreta de la història. En Ell i per Ell Déu s'ha revelat plenament a la humanitat; per Ell i en Ell hem estat elevats a la dignitat de fills de Déu. Ell ha obert per a nosaltres el camí cap a Déu, perquè puguem assolir la vida plena. Crist és la roca ferma sobre la qual edificar la vida. En edificar la vida sobre Crist, es projecta la seva llum sobre la humanitat, perquè la vida es fonamenta en la veritat.³²

La qüestió de la veritat ha d'ocupar un lloc central en la tasca d'educació de la fe dels joves. Com assenyalava el beat Joan Pau II, «la fe i la raó són com les dues ales amb les quals l'esperit humà s'eleva vers la contemplació de la veritat. Déu ha posat en el cor de l'home el desig de conèixer la veritat i, en definitiva, de conèixer-lo a Ell perquè, coneixent-lo i estimant-lo, pugui aconseguir també la plena veritat sobre si mateix».³³ Actualment, no pocs joves troben dificultats per discernir la veritat. Avui dia es repeteix amb freqüència la pregunta de l'escèptic Pilat: «Què és la veritat?» (*Jn* 18,38). Doncs bé, en definitiva, la veritat no és un misteri inescrutable, la veritat és una persona: Jesucrist.³⁴

Crist és el Senyor de la creació i de la història, tot fou creat per Ell i per a Ell i tot es manté en Ell (cf. *Col* 1,16-17). Per això, si el diàleg entre la fe i la raó es realitza amb rigor i honestat, ofereix la possibilitat de percebre el caràcter raonable de la fe en Déu i de descobrir que la realització de les aspiracions humanes es troba en Crist. En conseqüència, en la tasca d'educació en la fe no s'ha de tenir por de confrontar la fe amb els avanços del coneixement humà; al contrari, cal promoure una «pastoral de la intel·ligència», de la cultura, de la persona, que respongui a tots els interrogants. Els joves, per la seva banda, han d'avançar amb decisió i confiança en el seu camí de recerca de la veritat.³⁵

Fonaments de l'educació en la fe

27 Cf. Benet XVI, *Discurs a la Festa d'acollida dels joves*, Madrid, 18 d'agost de 2011; *Discurs en ocasió de la trobada amb els joves a Gènova*, 18 maig de 2008.

28 Cf. Benet XVI, *Spe salvi*, n. 27.

29 Cf. Benet XVI, *Discurs a la diòcesi de Roma durant el lliurament de la Carta sobre la tasca urgent de l'educació*, Roma, 23 de febrer de 2008.

30 Cf. Conferència Episcopal Espanyola, *Orientaciones sobre Pastoral de Juventud*, n. 25, *Jóvenes en la Iglesia, cristianos en el mundo en el tercer milenio (Proyecto Marco de Pastoral de Juventud)*, Madrid 2007, pp. 60-62.

31 Cf. Benet XVI, *Missatge del Sant Pare Benet XVI per a la XXVI Jornada Mundial de la Joventut* 2011, n. 3; *Discurs als participants en l'Assemblea Eclesial de la Diòcesi de Roma*, Roma, 5 de juny de 2006.

32 Cf. Benet XVI, *Discurs del Sant Pare Benet XVI a la Festa d'Acollida dels Joves*, Madrid, 18 d'agost de 2011.

33 Joan Pau II, *Fides et ratio*, preàmbul.

34 Cf. Benet XVI, *Discurs durant la trobada amb els joves davant la basílica de Santa Maria dels Àngels*, Assís, 17 juny de 2007.

35 Cf. Benet XVI, *Discurs als participants en l'Assemblea eclesial de la diòcesi de Roma*, Roma, 5 de juny de 2006.

La formació dels joves requereix una sòlida base doctrinal i espiritual per créixer autènticament en el coneixement de la Veritat-Crist i en la coherència de la fe. Es fonamenta en el contacte viu amb la Paraula de Déu i en les indicacions de l'Església, que orienta en el discerniment de la veritat de Crist, per mitjà de la Tradició viva i el Magisteri.³⁶ La importància d'aquesta educació en la fe es fa cada cop més urgent en una època marcada per un horitzó relativista, caracteritzat per l'orfenesa de referències, en el qual es fa cada vegada més difícil parlar de conviccions i de certeses. En aquesta situació, cal mantenir com a objectius generals en l'educació: la recerca de la veritat i el bé, del sentit de les coses i de la vida, així com l'aspiració a l'excel·lència.

L'educació en la fe no consisteix en un simple adoctrinament intel·lectual. En aquest sentit, no pot prescindir ni de la vida espiritual, ni tampoc seria completa sense l'acció apostòlica. La vida espiritual busca la unió amb Crist a través de la pregària, com trobament i diàleg personal en la fe amb Déu; a la llum de la meditació de la Paraula de Déu, que il·lumina, interpel·la i transforma. L'Església viu i celebra l'encontre entre Crist ressuscitat i els homes a través dels sagraments, que són esdeveniments en què la gràcia arriba al cor de la persona i a la història per mitjà de paraules i de gestos realitzats tal com disposà el Senyor. Els set sagraments acompanyen la vida humana des de l'inici fins al trànsit a la vida eterna. En aquest camí, l'Eucaristia és font i culminació de tota la vida cristiana i de tota la vida de l'Església.³⁷

L'educació en la fe comporta també l'acció apostòlica, que és conseqüència del Baptisme i la Confirmació, conseqüència de l'enviament missioner de Jesús. Una acció que ha d'estar orientada a col·laborar en la construcció del Regne de Déu i a ser ferment evangèlic en els diferents ambients, reconeixent i servint el Senyor en els pobres i els malalts, en tota persona necessitada. Una acció que es duu a terme a través del testimoniatge d'una paraula convençuda i convincent i d'una vida coherent que converteix el jove en un testimoni fidel, en un missatger de la Bona Nova que manifesta, en tota la seva existència, una vivència joiosa i esperançada.

El Sant Pare Benet XVI en la carta apostòlica *Porta fidei* invita els creients de totes les edats a reflexionar sobre la fe, a redescobrir els seus continguts, a viure-la com a experiència d'un amor que es rep i es comunica, a transmetre-la mitjançant un testimoniatge coherent.³⁸ És un procés de vida cristiana en què el jove va madurant en la formació, la vivència de la fe i el testimoniatge de vida. Alhora, en aquest procés de creixement de la vida de fe, ha d'anar descobrint i vivint la pròpia vocació i missió. Un dels objectius de la formació dels joves és ajudar-los a descobrir la pròpia vocació des d'una actitud de disponibilitat i també ajudar-los a realitzar la missió encomanada.³⁹

2. La crida al sacerdoci

Com dèiem en el capítol anterior, l'objectiu fonamental de la pastoral de joventut consisteix a propiciar en el jove un trobament amb Crist que transformi la seva vida, que li faci descobrir en Crist la plenitud de sentit de la seva existència. D'altra banda, la pastoral de joventut ha d'ajudar cada jove a plantejar la vida com a vocació, a descobrir la seva vocació concreta i a respondre a la crida de Déu amb generositat. En aquest capítol tractarem de la universal i comuna vocació a la santedat i a l'apostolat que brollen del Baptisme i de la Confirmació. Després, sense oblidar que l'esmentada vocació s'especifica en diverses vocacions laïcals i d'especial consagració, ens centrarem en la crida al ministeri sacerdotal.

2.1. La crida a la vida en Crist

La crida a la vida en Crist és personal i està inscrita en un projecte que Déu té per a cada ésser humà. Tot comença amb una iniciativa i una crida de Crist a la porta del cor de l'home: «Mira, sóc a la porta i truco. Si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a la seva casa i soparé amb ell i ell amb mi» (*Ap 3,20*). És la manifestació en el temps d'un disseny etern. És una crida a realitzar la pròpia vida en comunió amb el Pare, per Crist, en l'Esperit Sant, i, en conseqüència, la suprema realització personal i comunitària de l'ésser humà. La mediació ordinària d'aquesta crida és el Baptisme.

La vida cristiana comença en el sagrament del Baptisme. Pel Baptisme som incorporats al Poble de Déu, som constituïts fills del Pare, membres del Cos de Crist, temples de l'Esperit Sant: membres de l'Església «congregada en virtut de la unitat del Pare, i del Fill i de l'Esperit Sant».⁴⁰ El Baptisme produeix en nosaltres una nova vida i ens fa partícips de la missió del Senyor. La vocació que el cristià rep en el Baptisme consisteix

36 Cf. Benet XVI, *Missatge als joves del món en ocasió de la XXI Jornada Mundial de la Joventut 2006*, 22 de febrer de 2006.

37 Cf. Catecisme de l'Església Catòlica, n. 1324-1385.

38 Cf. Benet XVI, *Porta fidei*, nn. 7.9.15, Roma, 11 d'octubre de 2011.

39 Cf. Joan Pau II, *Christifideles laici*, n. 57-58.

40 Concili Vaticà II, constitució dogmàtica *Lumen gentium*, n. 4.

a viure plenament la seva condició de fill de Déu i a ser testimoni de Jesucrist. Totes les vocacions específiques a les quals el Senyor crida tenen el seu origen en aquesta vocació baptismal.

El concili Vaticà II, en recordar al Poble de Déu la universal vocació a la santedat, la fonamenta en la consagració baptismal: «Els seguidors de Crist, cridats per Déu no per raó de les seves obres, sinó en virtut del disseny i de la gràcia divins i justificats en el Senyor Jesús, han estat fets pel Baptisme, sagrament de la fe, veritables fills de Déu i partícips de la divina natura, i per aquest, realment sants. En conseqüència, cal que amb l'ajut de Déu conservin i perfeccionin en la seva vida la santificació que van rebre».⁴¹

El beat Joan Pau II afirma en l'exhortació postsinodal *Christifideles laici* que «la vocació a la santedat enfonsa les arrels en el Baptisme i es posa novament davant els nostres ulls en els altres sagraments, principalment en l'Eucaristia»,⁴² i destaca, a més, que la vocació a la santedat «constitueix un component essencial i inseparable de la nova vida baptismal».⁴³

Mitjançant els sagraments del Baptisme i de la Confirmació, el fidel és ungit, consagrat, constituït en temple espiritual i pot repetir en certa manera les paraules de Jesús: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu; per això m'ha ungit per evangelitzar els pobres, m'ha enviat a proclamar l'alliberament dels captius i la vista als cecs, a posar en llibertat els oprimits, i a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Lc 4,18-19; cf. Is 61,1-2).⁴⁴ Des del moment del Baptisme es comença a participar de la missió del Poble de Déu. Aquesta dimensió apostòlica del Baptisme es manifesta d'una manera més plena en la Confirmació, per la qual els cristians «es comprometen molt més, com a autèntics testimonis de Crist, a estendre i defensar la fe amb les seves paraules i les seves obres».⁴⁵

Tots els membres del Poble de Déu són cridats a la santedat i a l'apostolat: els sacerdots, els diaques, els membres de la vida consagrada i els fidels laics; al seu tom, tots participen en la missió de l'Església amb carismes i ministeris diversos i complementaris. Els diferents estats de vida estan relacionats entre si i ordenats mútuament. El sacerdoti ministerial representa la garantia de la presència sacramental de Crist Redemptor al llarg de la història. El diaconat fa present Crist com el servidor de la comunitat dels creients. Els membres de la vida consagrada testimonien en el món l'indole escatològica de l'Església i subratllen la primacia de Déu i dels valors evangèlics. Els laics contribueixen a la transformació del món des de dins, com el ferment, mitjançant l'exercici de les seves pròpies tasques, manifestant el Crist amb la seva paraula i el seu testimoniatge. El matrimoni és la vocació del nombre més gran de fidels laics, que estan cridats a ser testimonis de l'amor de Crist en el món.⁴⁶

D'aquesta manera, el cristianisme apareix com la comunicació de l'amor que ve de Déu als homes i dones d'aquest món. No en va Jesús, després del discurs de comiat als Apòstols, va concloure així la seva pregària pels seus: «Els he donat a conèixer i els donaré a conèixer el teu nom, perquè l'amor que em tens estigui en ells, i jo en ells» (Jn 17,26).

Dimensió eclesial i comunitària

La crida de Déu és personal. Déu crida cadascú pel seu nom, però vol salvar i santificar tothom i cadascú no de forma aïllada, sinó constituint una comunitat de cridats, un poble.⁴⁷ L'Església és el poble que Déu reuneix en el món sencer. L'Església de Déu existeix i es realitza en les comunitats locals com a assemblea litúrgica, sobretot en la celebració de l'Eucaristia. El seu origen no rau en la voluntat humana, sinó en un disseny nascut en el cor del Pare.

L'Església és preparada en l'Antiga Aliança i instituïda per Crist Jesús i manifestada per l'Esperit Sant.⁴⁸ Al Fill és a qui correspon realitzar el pla de salvació del Pare, en la plenitud dels temps. Per complir la voluntat del Pare, Crist va inaugurar el Regne del cel a la terra. El germen i el començament del Regne són el «petit ramat» que Jesús convoca al voltant seu. El Senyor el dotarà d'una estructura amb l'elecció dels Dotze i de Pere com el seu Primat. Ells i els altres deixebles participen en la missió de Crist.

L'Església és santa, i tots els seus membres són cridats a la santedat. En el marc d'aquesta crida universal, el Senyor tria després persones que a través del ministeri sacerdotal cuidin del seu poble i hi exerceixin una funció paterna, l'arrel de la qual es troba en la paternitat mateixa de Déu.⁴⁹ Tota vocació neix, s'alimenta i es desenvolupa a l'Església i a ella està vinculada també pel destí i la missió. La pastoral juvenil té per finalitat última ajudar a fer que els joves entrin pel camí de la vida de pregària i del diàleg personal i profund amb el Senyor que els ha d'ajudar a escoltar la seva crida i a prendre decisions en les quals queda afectada tota

41 *Ibid.*, n. 40.

42 Joan Pau II, *Christifideles laici*, n. 16.

43 *Ibid.*, n. 17.

44 *Ibid.*, n. 13.

45 Concili Vaticà II, *humani generis*, n. 11.

46 Cf. Concili Vaticà II, *Gaudium et spes*, n. 52.

47 Cf. *ibid.*, n. 9; *Ad gentes*, n. 2.

48 Cf. Concili Vaticà II, *Lumen gentium*, n. 2.

49 Cf. Benet XVI, *Missatge del Sant Pare Benet XVI per a la XLIII Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, 7 de maig de 2006.

l'existència La dimensió vocacional és part integrant de la pastoral juvenil; més encara, podem dir que l'espai natural i vital de la pastoral vocacional és la pastoral juvenil, i que la pastoral juvenil només és completa si incorpora en el seu projecte la pastoral vocacional.⁵⁰

Per aquesta raó les comunitats diocesanes i parroquials són cridades a enfortir el compromís a favor de les vocacions al sacerdoci ministerial.⁵¹ Només les comunitats cristianes vives saben acollir amb promptitud las vocacions i després acompanyar-les en el seu desenvolupament. En definitiva, «la pastoral vocacional té per subjecte actiu, per protagonista, la comunitat eclesial com a tal, en les seves diverses expressions: des de l'Església universal a l'Església particular

i, anàlogament, des d'aquesta a la parròquia i a tots els estaments del Poble de Déu».⁵² La comunitat cristiana serà l'àmbit que facilitarà el trobament del jove amb Jesús, que acompanyarà el procés educatiu de la seva resposta, que l'ajudarà a correspondre a la crida de Déu. La parròquia tradicionalment és el lloc per excel·lència d'experiència comunitària i d'anunci de l'evangeli de la vocació. També els diferents moviments i noves realitats eclesials constitueixen un àmbit privilegiat per a l'experiència de comunitat cristiana.

2.2. La vocació sacerdotal

La vocació al sacerdoci ministerial comença amb un trobament amb el Senyor, que crida a deixar-ho tot i a seguir-lo, que vol que la seva crida es prolongui en una vida d'amistat amb ell i una participació en la seva missió que compromet tota l'existència. La vocació és un misteri que afecta la vida de tot cristià, però que es manifesta amb major relleu en què Crist invita a deixar-ho tot per continuar-li compartint vida i missió. Com expressava el Sant Pare Benet XVI, «la vocació no és fruit de cap projecte humà o d'una hàbil estratègia organitzativa. En la seva realitat més fonda, és un do de Déu, una iniciativa misteriosa i inefable del Senyor, que entra en la vida d'una persona captivant-la amb la bellesa del seu amor, i suscitant consegüentment una donació total i definitiva a aquest amor diví (cf. Jn 15,9.16)».⁵³

El significat de la vocació el trobem en la resposta que Jesús dona a Joan i Andreu, deixebles de Joan el Baptista, quan li pregunten on vivia. «Veniu i ho veureu» (Jn 1,39), els respon el Mestre. Déu és qui té la iniciativa, qui crida; i tota vocació cristiana és un do seu que té lloc a l'Església i mitjançant l'Església, que és el lloc en què les vocacions es generen i eduquen. La vocació cristiana en totes les seves formes és un do destinat al creixement del Regne de Déu en el món, a l'edificació de l'Església. La vocació sacerdotal s'ordena a aquests fins d'una manera específica, a través del sagrament de l'Orde, amb una configuració peculiar amb Jesucrist.⁵⁴ La història de tota vocació sacerdotal comença amb un diàleg en el qual la iniciativa parteix de Déu i la resposta correspon a l'home. El do gratuït de Déu i la llibertat responsable de l'home són els dos elements fonamentals de la vocació. Així ho trobem sempre en les escenes vocacionals descrites en la Sagrada Escripura. I així continua al llarg de la història de l'Església en totes les vocacions. Les paraules de Jesús als Apòstols, «no sou vosaltres els qui m'heu escollit, sóc jo qui us he escollit» (Jn 15,16), reflecteixen aquesta primacia de la gràcia de la vocació, de l'elecció eterna en Crist (cf. Ef 1, 4-5).⁵⁵

És impossible descriure les fases i els episodis de cada vocació, perquè la vocació és personal, diversa i intransferible en cada persona. Déu crida cadascú segons la seva voluntat d'amor i amb un gran respecte per la llibertat que té el subjecte per obrir la porta al Senyor a fi que s'endinsi a l'interior del que és cridat. Els camins del Senyor poden prendre la forma de fer caure sobtadament Pau del cavall que el conduïa per la vida, o prendre la forma d'una suau i persistent inclinació en l'ànim que experimenta el cridat des de la seva infància. En tot cas, les biografies dels sacerdots sants poden il·lustrar-nos sobre els moments decisius de la seva vocació.

El que sí que podem és fixar la nostra mirada en les vocacions dels apòstols narrades pels evangelis. Segons narra l'evangeli de sant Marc (3,13-15), «Jesús pujà a la muntanya, cridà els qui va voler i se'n van anar amb ell. I en va instituir dotze perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar, i que tinguessin autoritat per expulsar els dimonis». Sant Lluc, per la seva banda, subratlla la pregària prèvia de Jesús: «En aquells dies, Jesús va sortir a la muntanya a pregar i va passar la nit pregant Déu. Quan es va fer de dia, cridà els seus deixebles, en va triar d'entre ells dotze, que també anomenà Apòstols» (Lc 6,12-13).

El papa Benet XVI, en el seu llibre *Jesús de Natzaret*, subratlla que «l'elecció dels deixebles és un esdeveniment de pregària; ells són, per dir-ho així, engendrats en la pregària, en la familiaritat amb el Pare. Així, la crida dels Dotze té, molt per sobre de qualsevol altre aspecte funcional, un profund sentit teològic: la seva elecció neix del diàleg del Fill amb el Pare i està ancorada en ell. També s'ha de partir d'aquí per

50 Cf. Joan Pau II, *Missatge del Sant Pare Joan Pau II per a la XXXII Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, 18 d'octubre de 1994.

51 Cf. Joan Pau II, *Missatge del Sant Pare Joan Pau II per a la XXXIII Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, 15 agost de 1995.

52 Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 41.

53 Benet XVI, *Missatge als participants en el II Congrés Llatinoamericà sobre Vocacions*, 1 de febrer de 2011.

54 Cf. Concili Vaticà II, *Decret Apostolicam actuositatem*, n. 3; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, nn. 34-35.

55 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 36.

entendre les paraules de Jesús: «Pregueu, doncs, al Senyor de les messes que envii treballadors a les seves messes» (Mt 9,38); als qui treballen en la collita de Déu no se'ls pot triar simplement com un patró busca als seus obrers; sempre han de ser demanats a Déu i escollits per Ell mateix per a aquest servei».⁵⁶

Jesús els crida a estar amb Ell, a ser els seus companys, a formar amb Ell una comunitat de vida. Estar amb Jesús equival a seguir-lo, ja que Ell té paraules de Vida eterna; escoltar-lo en totes i cadascuna de les seves paraules; imitar-lo, amb la inspiració i la interpretació que dóna l'Esperit al seguiment de la Paraula que és Jesús mateix. Estar amb Ell perquè el puguin conèixer, perquè puguin penetrar el misteri de la seva vida, de la seva unió amb el Pare. Per això els procura una formació més àmplia i profunda que a la resta dels deixebles, comparteix amb ells la vida diària i estan sempre presents en els moments més transcendents, els ensenya a pregar, respon als seus interrogants, i els va preparant perquè siguin participants de la seva missió.

L'objectiu de la crida és doble: la comunió amb Ell i la participació en la seva missió. Per això els enviarà a predicar de poder per expulsar els dimonis «i curar tota malaltia» (Mt 10,1). Els envia a anunciar l'Evangeli, a portar el seu missatge per tot el món, a ser testimonis seus davant els homes. No són mers repetidors d'una doctrina apresada, sinó comunicadors de la seva paraula, dels misteris del Regne, de Crist mateix. Els envia perquè donin el seu testimoni davant els homes del que han vist i sentit, del que han experimentat. Els envia a portar la salvació als confins de la terra.

Tal com relata sant Marc, Jesús «crida els qui volgué». La crida és una decisió del Senyor. Es tracta primer que res d'un do, d'una gràcia de Déu. No és un dret de l'home, ni el resultat d'un projecte personal. Per això no hi ha lloc per a cap mena de manipulacions que poguessin inclinar la balança de la decisió en una direcció concreta. També ha de quedar exclòs tot plantejament del sacerdoci com a possible camí de promoció social o de *modus vivendi*. El sacerdoci és un do de Déu que ha de produir una resposta de gratitud i confiança per part de la persona anomenada, i una esperança ferma en la fidelitat de Déu.⁵⁷

La gràcia de la crida i la llibertat en la resposta no s'oposen ni es contradiuen. No es podria considerar una resposta positiva com a vàlida si no es dóna des de la llibertat, que és una condició essencial per a la vocació. Veiem en els relats evangèlics que hi ha ocasions en què es dóna una resposta negativa a la crida de Jesús, com en el cas significatiu del jove ric, a causa de les exigències que comporta el seguiment (cf. Mt 19,16-26). En aquest cas és a causa dels lligams de la riquesa. En altres casos pot ser a causa de condicionaments socials i culturals.⁵⁸

També pot donar-se el cas de persones que tenen bona voluntat i volen seguir aquest camí, però no és aquesta la voluntat de Déu, que té disposat un camí diferent per a elles. En l'Evangeli trobem un cas típic d'aquesta situació en l'endimoniat que és curat per Jesús en el territori dels gerasens (cf. Mt 5,1-20). Demana al Mestre formar part d'aquell grup dels qui estaven més pròxims a Ell, però Jesús li encomana una missió diferent: tomar a casa amb els seus i anunciar-los que el Senyor ha tingut misericòrdia d'ell i l'ha curat.

Quan entren en conjunció les dues voluntats es realitza l'ideal. La voluntat de Déu que crida i la de l'home que respon positivament des de la seva llibertat. Aquest és el model, l'exemple que trobem en la crida dels quatre primers deixebles (cf. Mt 4,18-21). La resposta de Pere, Andreu, Jaume i Joan serà immediata: deixant xarxes, barques i família, segueixen Jesús. Aquesta és la resposta que abans van donar els profetes i tots els cridats a alguna missió en l'Antic Testament, després els apòstols i deixebles en el Nou Testament i també és la resposta que es dóna en el temps de la història de l'Església fins a la consumació dels segles.

2.3 El camí de les mediacions

La vocació sacerdotal és una relació que s'estableix entre Déu i l'home en l'interior de la consciència, en el més profund del cor, a partir d'una crida que provoca una resposta. És un misteri inefable que es realitza en l'Església, que està present i operant en tota vocació. El camí habitual en tota vocació és que el Senyor se serveixi de la mediació de l'Església a través de persones que susciten, acompanyen en el procés i ajuden el candidat en el discerniment.⁵⁹

El beat Joan Pau II ens ofereix a *Pastores dabo vobis* un criteri orientador en posar com a exemple Andreu, un dels dos primers deixebles que van seguir Jesús, que després de trobar-se amb el Mestre explica al seu germà Simó el que li havia succeït i més tard el porta al costat de Jesús. Posteriorment el Senyor cridarà Simó dient-li: «Tu ets Simó, el fill de Joan; tu t'anomenaràs Cefes (que es tradueix Pere)» (Jn 1,42). La iniciativa de la crida és de Jesús, que crida a Simó i fins i tot li dóna un nou nom. Ara bé, Andreu ha aportat la seva col·laboració, ha propiciat el trobament del seu germà amb el Mestre.⁶⁰

El nucli de la pastoral vocacional de l'Església, la clau, el mètode a seguir, troba la seva inspiració en aquesta acció que duu a terme Andreu amb el seu germà Pere de «portar-lo a Jesús». Aquesta és la forma amb

56 Benet XVI, *Jesús de Nazaret*, Madrid 2007, p. 208.

57 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 36.

58 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, nn. 36-37.

59 Cf. Concili Vaticà II, *Gaudium et spes*, n. 16; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 38.

60 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 38.

què la Església té cura del naixement i el creixement de les vocacions exercint les responsabilitats pròpies del seu ministeri. L'Església té el dret i el deure de promoure el naixement de les vocacions sacerdotals i de discernir-ne l'autenticitat, i després, d'acompanyar-les en el procés de maduració a través de la pregària i la vida sacramental; a través de l'anunci de la Paraula i l'educació en la fe, amb la guia i el testimoniatge de la caritat.

En la tasca de la pastoral vocacional tots som responsables.⁶¹ La responsabilitat recau en la comunitat eclesial, en tots els estaments i àmbits del Poble de Déu. El primer responsable és el bisbe, que és cridat a promoure i coordinar les iniciatives pertinents. Els preveres han de col·laborar amb donació, amb un testimoniatge explícit del seu sacerdoci i amb zel evangelitzador. Els membres de la vida consagrada aportaran un testimoniatge de vida que posi de manifest la primacia de Déu a través de la vivència dels consells evangèlics. Els fidels laics tenen una gran importància, especialment els catequistes, els professors, els educadors, els animadors de la pastoral juvenil. També cal implicar els nombrosos grups, moviments i associacions de fidels laics. Finalment, convé promoure grups vocacionals els membres dels quals ofereixin la pregària i la creu de cada dia, així com el suport moral i els recursos materials.

La família cristiana té confiada una responsabilitat particular, ja que constitueix com un «primer Seminari».⁶² Actualment la institució familiar travessa no poques dificultats, però l'Església continua confiant en la seva capacitat educativa i de transmetre aquells valors que capaciten el subjecte per plantejar la seva existència des de la relació amb Déu. El futur de les vocacions es forja, en primer lloc, en la família. Per això és una condició imprescindible que la família cristiana estigui oberta a la vida, complint generosament el servei a la vida que li correspon i aplicant-se amb dedicació i atenció en la tasca d'educar els fills en la fe. La presència i la proximitat del sacerdot en aquest procés serà de gran ajuda i alhora serà un referent en l'àmbit vocacional.

El discerniment vocacional

El discerniment és necessari per descobrir la voluntat de Déu a través dels signes presents al camí de la vida. Cal analitzar-los a partir de la pregària i la reflexió compartida, en un context comunitari i eclesial, des de la plena llibertat personal, i des de la recta intenció per part de tots. Perquè aquesta mediació sigui realment eficaç s'ha de superar la possible temptació de pressionar la persona perquè segueixi la nostra voluntat en comptes ajudar-lo a descobrir la voluntat de Déu. Alhora, és necessari evitar el perill de l'extrem oposat, el d'excloure qualsevol mena de proposta vocacional per por a condicionar la seva llibertat.

Al llarg del procés de discerniment no cal esperar manifestacions extraordinàries o esdeveniments espectaculars, més aviat cal estar atents als signes de vocació que tenen lloc enmig de la vida quotidiana per a percebre el disseny diví. La veu del Senyor se sol expressar de dos modes, un interior i un altre exterior. El mode interior és el de la gràcia, el de l'Esperit Sant, el del Senyor que crida en la profunditat insondable de l'ànima humana, que atreu en el més profund del cor. El mode exterior és el visible, el comunitari, l'eclesial, el de les mediacions humanes que el Senyor ha volgut i hi ha instituït a l'Església.⁶³

3. Llocs de crida i propostes per a l'acció pastoral

En la Vetlla de pregària amb els sacerdots, durant els actes de clausura de l'Any Sacerdotal, el papa Benet XVI afirmava: «En el món d'avui gairebé sembla exclòs que maduri una vocació sacerdotal; els joves necessiten ambients en què es visqui la fe, en els quals es mostri la bellesa de la fe, en els quals es vegi que aquest és un model de vida, 'el' model de vida i, per tant, ajudar-los a trobar moviments, o la parròquia o altres contextos, on realment estiguin envoltats de fe, d'amor a Déu, i així puguin estar oberts a fi que la vocació de Déu arribi i els ajudi».⁶⁴ Certament, la situació és molt difícil, però l'Esperit bufa on vol i no es pot apagar la seva veu. La nostra tasca consistirà a col·laborar humilment a través de la promoció i de l'acompanyament de les vocacions. En aquest capítol presentarem en primer lloc alguns llocs de crida i després també concretarem diferents propostes de pastoral vocacional. Finalment, subratllarem la força i la importància del testimoniatge sacerdotal.

3.1. Llocs i ambients propicis per a la crida

61 Cf. Concili Vaticà II, Decret *Optatam totius*, n. 2; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 41.

62 Cf. Concili Vaticà II, *humani generis*, n. 11 i Decret *Optatam Totius*, n. 2; Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats de la Conferència Episcopal Espanyola, «*Habla, Señor*», *Valor actual del Seminario Menor*, Madrid 1998, pp. 33-35; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, Roma 1992, n. 41.

63 Cf. Concili Vaticà II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, n. 11; Pau VI, *Allocució a VAudiència General*, 5 de maig de 1965.

64 Benet XVI, *Homilia en la Vetlla de Pregària*, Roma, 10 de juny de 2010.

En primer lloc enumerarem alguns llocs i ambients que tradicionalment s'han considerat fonamentals per a la promoció de les vocacions. Alhora, caldrà fer gala de creativitat evangèlica per descobrir noves possibilitats que ens permetin propostes noves en un tema tan vital per a la vida de l'Església.

3.1.1. Parròquia i comunitats cristianes

La celebració litúrgica i la vida de pregària

La celebració litúrgica té una funció molt important en la pastoral vocacional. És la font d'on brolla tota la força de l'Església i el cimal a la qual tendeix tota la seva activitat. Impulsa els fidels a viure amb intensitat la seva fe, a actuar amb la caritat de Crist i a buscar la seva voluntat. Per això és una gran escola de la resposta a la crida de Déu. Les celebracions litúrgiques, especialment les eucarístiques, situen el creient en comunicació amb el misteri de la Pasqua, descobreixen el veritable rostre de Déu, i també manifesten el rostre de l'Església. La grandesa del misteri celebrat, la seva força i la seva capacitat transformadora, són lloc de trobament i de crida. Per això és tan important celebrar amb dignitat i cura, i ajudar els joves a viure les celebracions amb profunditat al si de la comunitat cristiana.⁶⁵

La pregària personal, en especial la meditació de la Paraula de Déu, constitueix així mateix un espai privilegiat perquè el jove pugui descobrir el sentit profund de la seva vida, la veritat del seu ésser i la voluntat de Déu. «Per això cal educar, especialment els nois i els joves, perquè siguin fidels a la pregària i meditació de la Paraula de Déu. En el silenci i en l'escolta podran percebre la crida del Senyor al sacerdot i seguir-la amb promptitud i generositat».⁶⁶ D'altra banda, la primera i fonamental activitat de pastoral vocacional és justament la pregària per les vocacions. D'aquí que tota l'Església diocesana ha de pregar incessantment per les vocacions particularment les comunitats de vida contemplativa i els malalts.⁶⁷

La predicació i l'ensenyament

L'Església ha de dur a terme un anunci clar i directe sobre el misteri de la vocació en general, fomentant una cultura de la vocació, de manera que tots els joves arribin a plantejar-se la pròpia vida com una vocació. També li correspon anunciar la grandesa i la bellesa del sacerdoti ministerial, la seva necessitat per al Poble de Déu i per al món d'avui, així com per al futur de la nova evangelització. Per això es fa necessària en l'àmbit de l'exercici de la seva missió profètica i d'educació de la fe una presentació de la importància del ministeri sacerdotal explícita i sense ambigüitats.

Si se silencia l'evangeli de la vocació, no s'anuncia la Bona Nova completa, perquè la vocació forma part del contingut de l'evangelització. La invitació al seguiment i l'enviament missioner són part integrant de la Paraula de Déu que és dirigida als homes. I en aquest sentit, a més de la Paraula anunciada a tots, entra en joc la paraula dirigida a cadascú en particular. Jesús cridà tothom a la conversió i a la salvació, i també en cridà alguns a un seguiment en radicalitat i totalitat. Cal, doncs, l'anunci exprés, personal i comunitari, de la Paraula, de la qual forma part l'evangeli de la vocació.

Si la fe neix de l'escolta de la Paraula de Déu (cf. *Rm* 10,17), el mateix es pot dir de la vocació. Per això, les persones que intervenen al llarg del procés educatiu, especialment els sacerdots, han de proposar amb tota normalitat la vocació al presbiterat a aquells joves en els quals s'aprecien els dons i les qualitats necessàries. Ha de ser una proposta clara i concreta, que si es fa amb la paraula adequada i en el moment oportú, pot arribar a ser determinant, i a provocar en ells una resposta generosa i compromesa. També és molt important que la proposta vagi acompanyada per un testimoniatge sacerdotal de goig i de donació capaç de generar interrogants i de conduir a decisions definitives.⁶⁸

L'acció caritativa i social

L'Església és una comunitat d'amor, de caritat. La caritat de l'Església és una manifestació de l'amor de Déu Pare, Fill i Esperit Sant. L'amor envers els necessitats i les accions conseqüents per remeiar els seus mals constitueixen una tasca essencial per a l'Església, formen part de la seva natura més profunda, perquè l'activitat de l'Església en tots els seus membres ha de ser expressió de l'amor de Déu. Un amor rebut, compartit, que busca el bé propi i el de la comunitat cristiana i que es projecta buscant el bé de tot ésser humà necessitat. Aquest àmbit de l'acció caritativa i social de l'Església és, certament, un lloc propici per al trobament amb el Senyor, per escoltar la seva crida i perquè floreixin autèntiques vocacions.

65 Cf. Concili Vaticà II, *Sacrosanctum Concilium*, n. 10; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 38. Veure també Pontificia Obra per les Vocacions Eclesiàstiques, *Noves vocacions per a una nova Europa*, Roma 1997, n. 27.

66 Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 38.

67 Cf. Congregació per a l'Educació Catòlica, *Orientacions pastorals per a la promoció de les vocacions al ministeri sacerdotal*, Ciutat del Vaticà 2012, nn. 11.17.

68 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 39. Veure també, Pontificia Obra per les Vocacions Eclesiàstiques, op. cit., p. 103-105.

En aquesta dimensió essencial de la pastoral de l'Església, trobem un punt de convergència amb el món del voluntariat. Com ja hem dit prèviament, en parlar de les possibilitats que el context actual presenta a la pastoral vocacional, els joves d'avui mostren una particular sensibilitat respecte a les persones que pateixen qualsevol tipus de necessitat i de pobresa als països del Tercer Món, així com en les diferents exclusions i pobreses que es pateixen també en el Quart Món. Molts d'ells es comprometen en tasques de servei a través de diferents voluntariats.

En una societat que es caracteritza pel materialisme i el consumisme, en la qual gairebé tot es pot aconseguir amb diners, el fet que els joves entrin per la via del servei desinteressat, que visquin la pedagogia de la gratuïtat, és un motiu d'esperança i un camí adequat per al trobament amb Crist a través dels pobres, dels necessitats, dels qui pateixen. Molts joves han trobat per aquest camí sentit a les seves vides, i s'han trobat amb si mateixos, amb els altres i amb Déu. El servei desinteressat a través del voluntariat, motivat evangèlicament i alimentat des de la pregària, ofereix enormes possibilitats perquè el jove descobreixi el servei de la caritat i s'obria un compromís d'especial consagració.

Grups, associacions i moviments

Dirigint-se als seminaristes, el papa Benet XVI els deia que la vocació sacerdotal «sovint sorgeix en les comunitats, especialment en els moviments, que propicien un trobament comunitari amb Crist i amb la seva Església, una experiència espiritual i l'alegria en el servei de la fe».⁶⁹ El Papa no dubta a afirmar, per això, que «els moviments són una cosa magnífica». Al mateix temps, sempre en relació a ells, continua dient que «s'han de valorar segons la seva obertura a la comuna realitat catòlica, a la vida de l'única i comuna Església de Crist, que en la seva diversitat és, en definitiva, una sola».⁷⁰

De les paraules del Sant Pare és fàcil entendre l'estimació i l'interès que la pastoral vocacional ha de tenir envers les diverses associacions i moviments de l'Església, perquè és «un camp particularment fèrtil per al naixement de vocacions consagrades i ambients propicis d'oferta i de creixement espiritual».⁷¹ Ells han exercit una influència decisiva en l'opció vocacional de molts joves i, per tant, «han de ser sentits i viscuts com un regal de l'esperit que anima la institució eclesial i està al seu servei».⁷²

Aquest últim punt és del tot imprescindible. Els agents de la pastoral vocacional han de comptar amb totes les associacions i moviments juvenils de la Església, sense cap tipus de restriccions. No seria lícit tancar les portes d'un procés vocacional a un jove per l'única raó de pertànyer a un d'aquests moviments o associacions, ni tampoc apartar-los o invitar-los a tallar amb «l'ambient que ha contribuït a la seva decisió vocacional».⁷³ Encara que sí que cal advertir que aquestes associacions i moviments han de treballar en comú respecte i col·laboració sincera al servei de l'Església universal i diocesana, i confiar en els canals que ofereixen les diòcesis per al foment de les vocacions i la formació dels futurs sacerdots.

La direcció espiritual

La direcció o acompanyament espiritual ocupa un «lloc» indispensable en la pastoral vocacional. Es tracta, primer que res, d'un diàleg en la fe, un diàleg espiritual, en el si de l'Església per descobrir la voluntat de Déu i seguir-la, i per créixer incessantment en el procés de santificació personal. També és molt important per descobrir la vocació específica. Per això convé continuar recuperant la gran tradició de l'acompanyament espiritual individual per part dels sacerdots, en l'àmbit de la pastoral juvenil i vocacional. Una tasca gens fàcil però que ha donat sempre fruits preciosos en la vida de l'Església, i que és especialment important en el camp vocacional.⁷⁴

En aquest camí d'acompanyament té lloc una relació interpersonal de les dues persones que intervenen en el procés, més la relació d'ambdues amb Déu, que il·lumina i està present al llarg de tot el camí. Es tracta d'ajudar el subjecte a eliminar els obstacles, facilitar la vivència de la seva relació de fe en Déu i ajudar-lo a descobrir la seva vocació específica. Com destacava el cardenal Montini, «és mitjà pedagògic molt delicat, però de grandíssim valor; és art pedagògic? i psicològica de greu responsabilitat en qui l'exerceix; és exercici espiritual d'humilitat i de confiança en qui la rep».⁷⁵

Recentment el Sant Pare Benet XVI ha tomat a recordar la importància d'aquesta pràctica per a tot cristià, i especialment per als qui han rebut la crida a una especial consagració.⁷⁶ La direcció espiritual és un àmbit propici i una ajuda convenient per dur a terme la tasca de discerniment que amb tanta freqüència s'ha de

69 Benet XVI, *Carta als seminaristes*, Roma, 18 d'octubre de 2010, n. 7.

70 *Ibid.*

71 Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 41.

72 *Ibid.*, n. 68.

73 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 68.

74 Cf. *Ibid.*, n. 40.

75 J. B. Montini, carta pastoral *Sobre el sentit moral*, 1961.

76 Cf. Benet XVI, *Discurs a la Comunitat de la Facultat Teològica Pontifícia Teresianum*, 19 de maig de 2011.

realitzar al llarg de la vida, en primer lloc, per prendre decisions menors en la vida corrent, i especialment per a les grans decisions en el cam de la vida cristiana i de la vocació personal específica.

3.1.2. La família

Cal cuidar l'àmbit familiar del jove, a fi de recuperar-lo com el seu primer lloc d'educació en la fe. El treball per les famílies i amb les famílies afavoreix el naixement i la consolidació de les vocacions al sacerdoci i a la vida consagrada. En aquest sentit, el papa Benet XVI explicava com els pares poden ser generadors de vocacions: «quan es dediquen generosament a l'educació dels fills, guiant-los i orientant-los en el descobriment del pla d'amor de Déu, preparen aquest fèrtil terreny espiritual en què floreixen i maduren les vocacions al sacerdoci i a la vida consagrada».⁷⁷

Actualment ens trobem amb unes dificultats noves presents a l'interior mateix de les famílies cristianes. No és fàcil que brollin vocacions al sacerdoci en un ambient de secularització i de consumisme com el nostre. Per això, la primera tasca consisteix a ajudar els pares a superar els condicionaments i les pressions de la cultura dominant. En una societat que ha perdut en bona part el sentit religiós, resulta un xic estrany el fet de la vocació sacerdotal, que implica la realitat d'un Déu que crida i d'una persona que respon amb un compromís definitiu. La influència negativa de la secularització afecta a la mateixa concepció del matrimoni i de la família. Si la vocació matrimonial se'n ressent, també ho fa la família com a lloc d'educació vocacional.

Una característica del nostre temps és el descens alarmant de la natalitat, que amenaça el futur mateix de les nostres societats europees i que influeix lògicament en el davallada de vocacions. També s'ha de tenir en compte que la valoració social del ministeri sacerdotal no és la mateixa que en altres èpoques, i aquest factor no deixa d'influir en les mateixes famílies i en el suport que aquestes han d'oferir als candidats, que queda bastant debilitat. Ara bé, aquestes dificultats han de ser assumides amb realisme i esperança, de tal manera que esdevinguin oportunitats per al treball de pastoral vocacional, i, sens dubte, serviran per a també purificar la intenció dels candidats i assegurar una major autenticitat.

La família és l'àmbit primer i natural de la pastoral vocacional. La crida d'un fill al sacerdoci es signe de la fecunditat espiritual que Déu beneeix la família cristiana. Convé potenciar la cultura de la vida i la cultura de la vocació perquè vagin impregnant l'àmbit familiar, perquè els matrimonis acullin generosament el do de la vida i valorin la vocació sacerdotal d'un fill com el major regal de Déu. Així succeeix quan la família manté la seva identitat, és ella mateixa, és autènticament una Església domèstica. Els pares estan cridats a educar els seus fills en la fe i en la disponibilitat i el seguiment de la crida de Déu. D'aquesta manera, la família esdevé el primer seminari on poden germinar les llavors de vocació.⁷⁸

3.1.3. Institucions d'educació i àmbits formatius

El seminari major

El seminari major és una comunitat educativa, un àmbit espiritual que afavoreix i assegura un procés formatiu, de manera que els candidats puguin esdevenir, amb el sagrament de l'Orde, una imatge viva de Jesucrist.⁷⁹ La seva identitat profunda i el seu sentit és continuar a l'Església l'experiència de formació que el Senyor va realitzar amb els dotze Apòstols. La vida en el seminari és una escola de seguiment de Crist, un temps privilegiat per deixar-se educar per Ell amb la finalitat d'aprendre a donar la vida per Déu i pels germans. En aquesta comunitat ha de regnar l'amistat, el clima de família, la caritat que alimenta el sentit de comunió amb el bisbe i amb l'Església.

El significat original i específic de la formació dels candidats al sacerdoci és viure en el seguiment de Crist, deixar-se educar per Ell per al servei del Pare i dels homes, sota el guiatge de l'Esperit Sant; deixar-se configurar amb Crist, Bon Pastor. En definitiva, formar-se per al sacerdoci és aprendre a donar una resposta que compromet tota l'existència a la pregunta de Crist: «M'estimes?» (Jn 21,15). Una resposta que no és una altra que la donació total de la vida. El fonament de la vocació sacerdotal és el diàleg d'amor, la mirada d'amor que té lloc entre el Senyor i la persona que rep la seva crida.⁸⁰

Els seminaristes tenen un lloc molt important en la promoció vocacional per la força que té el seu testimoniatge de seguiment de la crida del Senyor davant els altres joves. El seminari ha d'esdevenir el cor de la pastoral vocacional mitjançant contactes, invitacions, curssets, dies de portes obertes o altres activitats en què puguin participar els candidats i aquells que manifestin inquietud vocacional. D'aquesta manera, es converteix en un veritable estímul i ofereix l'oportunitat d'un coneixement més pròxim del món vocacional a la joventut,

⁷⁷ Benet XVI, *Angelus*, 30 d'agost de 2009.

⁷⁸ Cf. Concili Vaticà II, Decret *Optatam totius*, n. 2; Joan Pau II, *Missatge per a la XXXI Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, Roma, 26 desembre de 1993.

⁷⁹ Cf. Concili Vaticà II, Decret *Optatam totius*, nn. 4-7; Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, nn. 42. 60-61.

⁸⁰ Cf. Missatge dels Pares sinodals al Poble de Déu (28 octubre 1990), III: *L'Osservatore Romano*, 29-30 d'octubre 1990.

de manera que pugui oferir un testimoniatge significatiu en l'àmbit de la pastoral juvenil, i una col·laboració eficaç en la pastoral vocacional.⁸¹

El seminari menor i altres formes d'acompanyament

La primera manifestació de la vocació neix normalment en la preadolescència o en els primers anys de la joventut. A través del seminari menor, l'Església pren sota la seva atenció els primers brots de vocació sacerdotal sembrats en els cors dels nens i adolescents. Actualment aquests seminaris continuen desenvolupant una preciosa tasca educativa en moltes diòcesis, afavorint la seva formació humana i espiritual i acompanyant el seu procés vocacional fins al seminari major.⁸² En aquest sentit, cal que es concedeixi al seminari menor la importància que mereix en la vida de la diòcesi, en la qual ha d'estar inserit vitalment.⁸³

El concili Vaticà II, en el Decret conciliar *Optatam totius*, sobre la formació sacerdotal assenyalava que: «Als seminaris menors, erigits per conrear els gèrmens de la vocació, els alumnes s'han de preparar per una formació religiosa peculiar, sobretot per una direcció espiritual convenient, per seguir Crist Redemptor amb generositat d'ànima i puresa de cor. El seu gènere de vida, sota la direcció paternal dels superiors amb l'oportuna cooperació dels pares, sigui la que convé a l'edat, esperit i evolució dels adolescents i conforme en la seva totalitat a les normes de la sana psicologia, sense oblidar l'adequada experiència segura de les coses humanes i la relació amb la pròpia família».⁸⁴

On no hi ha possibilitat d'establir el seminari menor en sentit estricte es poden contemplar altres possibilitats per a l'acompanyament dels primers brots de vocació sacerdotal a través de grups vocacionals, que poden oferir un ambient comunitari i una guia sistemàtica en el creixement i maduració de la vocació.⁸⁵

Els col·legis diocesans i les escoles catòliques

Els col·legis diocesans i les escoles catòliques constitueixen un altre dels ambients on pot créixer la llavor vocacional.

És de gran importància que els projectes educatius siguin equilibrats i complets i que els educadors cristians sàpiguen valorar el creixement espiritual, integrar la fe en la vida i orientar els nens i els joves en la seva opció de vida. Els educadors, a més de competència i preparació, han de tenir un ferm sentit de pertinença eclesial. L'atenció especial de les classes de religió i d'altres activitats de caràcter religiós, així com un programa d'activitats extraescolars, on es promogui la dimensió vocacional, poden ser moments veritablement oportuns i fecunds.

És molt important la presència del sacerdot als col·legis, amb la classe de religió, en les activitats lúdiques dels joves, etc. És necessari que cada escola catòlica tingui almenys un director espiritual, i així mateix seria de gran valor incorporar la figura del promotor vocacional. La seva funció hauria d'estar coordinada amb els sacerdots de les parròquies pròximes, o amb els delegats de la pastoral vocacional diocesana.

Altres ambients

Finalment, veiem la necessitat de mencionar altres ambients on la pastoral vocacional pot trobar un bon terreny per a la sembra de l'evangeli de la vocació. Clubs infantils i juvenils on exercir activitats lúdiques i esportives en connexió amb aquelles més formatives en la fe i en la vocació. Es tracta d'ambients que suposen un autèntic desafiament per al treball vocacional i que s'han d'abordar amb coratge i convicció. En tots ells ha estat sempre molt present l'acció pastoral i evangelitzadora de l'Església.

Ens referim també a l'àmbit universitari i al món de la cultura. L'evangelització de la cultura i la inculturació de la fe impliquen un diàleg de recerca de la veritat. El beat Joan Pau II assenyalava que «la síntesi entre cultura i fe no és només una exigència de la cultura, sinó també de la fe... Una fe que no es fa cultura és una fe que no es plenament acollida, completament pensada fidelment viscuda».⁸⁶ En el trobament del papa Benet XVI amb professors universitaris joves els va recordar que «la Universitat ha estat, i està cridada a ser sempre, la casa on es busca la veritat pròpia de la persona humana».⁸⁷ Aquest és el millor camí

81 Cf. Congregació per a l'Educació Catòlica, *Orientacions pastorals per a la promoció de les vocacions al ministeri sacerdotal*, Ciutat del Vaticà 2012, n. 15.

82 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 63.

83 Cf. Congregació per a l'Educació Catòlica, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, n. 12; Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats de la Conferència Episcopal Espanyola, «*Habla, Señor*», *Valor actual del Seminario Menor*, Madrid 1998, n. IV, 7.

84 Concili Vaticà II, Decret *Optatam totius*, n. 3.

85 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 64.

86 Joan Pau II, Carta autògrafa per la qual s'institueix el Consell Pontifici de la Cultura, de 20 de maig de 1982: *Acta Apostolicae Sedis* 74 (1982), 685. *L'Osservatore Romano*, edició setmanal en llengua espanyola, 9-7-1982.

87 Benet XVI, *Discurs en la Trobada amb professors universitaris joves*, El Escorial, 19 d'agost de 2011.

per a una pastoral universitària seriosa i integral, en una clau que es connecta molt fàcilment amb la pastoral vocacional.

3.1.4. *Esdeveniments diocesans, nacionals i internacionals*

Les múltiples activitats pastorals que tenen per protagonista principal el món dels joves es poden convertir en una excel·lent oportunitat per sembrar la llavor de la vocació.

Des dels esdeveniments organitzats a nivell diocesà, com són els pelegrinatges, campaments i trobades, fins aquells de major magnitud, com poden ser les Jornades Mundials de la Joventut, són moments que susciten en el jove una obertura sincera als valors transcendents, creix en ells el desig d'una relació intensa amb el Senyor i també el sentit de pertinença a l'Església. S'experimenta, comunitàriament i personal, l'alegria de ser deixeble de Crist i membre del seu Cos, l'Església. La celebració de la recent JMJ a Madrid ho ha tomat a posar de manifest.

L'existència d'una revista vocacional, o d'una publicació periòdica que informi tota la diòcesi sobre la vida del seminari, podria ser un bon instrument, no sols perquè la vocació al ministeri sacerdotal i a la vida consagrada estigui present en la resta de pastorals de la diòcesi -oferint, per exemple, alguns materials per treballar en els diversos camps de la pastoral-, sinó també perquè siguin conegudes les activitats específiques i aquells esdeveniments més importants relacionats amb la pastoral de les vocacions.

3.2. *Algunes propostes pastorals*

Encara que hem anat oferint diferents pautes pastorals en parlar dels ambients i llocs propicis per a sembrar la llavor de la vocació, ens proposem ara enumerar alguns consells pràctics i línies d'acció que, a la llum del que hem anat exposant, poden ajudar a renovar la nostra pastoral juvenil i vocacional.

Pregària

La principal activitat de la pastoral vocacional de l'Església és la pregària, que reconeix que les vocacions són do de Déu i com a tal l'hi demana. L'Església demana a l'Amo de les messes que enviï obrers als sembrats. Quan el 1963 el papa Pau VI va instituir la Jornada Mundial de pregària per les vocacions, i no simplement la «Jornada de les vocacions», subratllà, precisament, que l'Església no és la font de les vocacions, sinó que la seva tasca fonamental és pregar per les vocacions, com a do de Déu que són. En la pregària es manifesta fonamentalment la sol·licitud del Poble de Déu per les vocacions. S'ha d'encoratjar els fidels a tenir la humilitat, la confiança, la valentia de pregar amb insistència per les vocacions, de trucar al cor de Déu perquè ens doni sacerdots.⁸⁸

Té especial importància la celebració del Dia del Seminari, en la festa de Sant Josep o en una data pròxima a aquesta festa. Aquesta celebració té una gran importància de cara a la sensibilització vocacional de cada diòcesi. És recomanable que el bisbe pugui, en una carta o en una comunicació pastoral, exposar a la seva comunitat diocesana la realitat i les necessitats vocacionals, del seu seminari, etc. També són recomanables iniciatives que acostin la comunitat diocesana al seminari. En aquest sentit, diverses iniciatives poden concretar aquesta sol·licitud:

- Dijous vocacionals a les parròquies.
- Grups de pregària per les vocacions.
- Introduir una petició vocacional en les pregàries parroquials cada diumenge.
- Cadena de pregària per les vocacions.
- Activitats diverses i trobades de pregària al seminari oberts als alumnes de les escoles catòliques: Vetlles i exposició del Santíssim els diumenges, etc.

— Vigílies mensuals, setmanes vocacionals, festival de la cançó vocacional, promoció del missatge del Sant Pare amb ocasió de la Jornada Mundial de pregària per les vocacions, convivències, Dia del Bon Pastor...

Paraula de Déu

En el marc de la pastoral vocacional, des del diàleg amb Déu, que ha volgut revelar-se per Crist, Paraula feta carn, resulta imprescindible el recurs freqüent a la Paraula de Déu, ja que «mitjançant la força i l'eficàcia de la Paraula [Déu] genera un camí d'esperança cap a la plenitud de la vida [...]; pot traçar una sendera que passa per Jesús, “camí” i “porta”, a través de la seva creu, que és plenitud d'amor».⁸⁹ En aquest punt podria ser

⁸⁸ Cf. Benet XVI, *Vetlla amb els sacerdots*, Cloenda de l'Any Sacerdotal, 10 de juny de 2010.

⁸⁹ Benet XVI, *Discurs als participants al Congrés Europeu de Pastoral Vocacional*, 4 juliol de 2009.

molt vàlid per a la pastoral juvenil i vocacional l'elaboració de materials que presenten passatges i personatges bíblics en clau vocacional.

En l'exhortació apostòlica *Verbum Domini* el Sant Pare destaca que Crist, Paraula de Déu entre nosaltres, «cria cadascú personalment, manifestant així que la vida mateixa es vocació en relació amb Déu. Això vol dir que, com més aprofundim en la nostra relació personal amb el Senyor Jesús, més ens adonarem que Ell ens crida a la santedat mitjançant opcions definitives, amb les quals la nostra vida correspon al seu amor, assumint tasques i ministeris per edificar l'Església. En aquesta perspectiva, s'entén la invitació del Sínode a tots els cristians perquè aprofundeixin la seva relació amb la Paraula de Déu com a batejats, però també com a cridats a viure segons els diversos estats de vida».⁹⁰

Vida sacramental

La participació activa en la vida sacramental és un altre dels pilars per a una adequada pastoral juvenil i vocacional.

Els sagraments alimenten la vida de fe en les seves diferents etapes, ja que a través d'ells Crist Salvador es fa present de manera eficaç en tots els moments i situacions de la nostra vida. Els sagraments enforteixen la fe, la esperança i el amor, estan ordenats a la santificació de les persones i a l'edificació de l'Església. Els set sagraments acompanyen la vida humana des de l'inici fins al trànsit final. En aquest camí, l'Eucaristia és font i culminació de tota la vida cristiana i de tota la vida de l'Església.

Resulta significatiu comprovar la importància que tant Joan Pau II com Benet XVI han atorgat al sagrament de la Reconciliació entre els joves. El plantegen en estreta connexió amb la necessitat de la conversió, para renovar els cors i les consciències, si es vol viure la vida en Crist. Això implica la presència de sacerdots preparats i disponibles per a aquesta tasca, com demanava Joan Pau II: «Davant la pèrdua tan estesa del sentit del pecat i la creixent mentalitat caracteritzada pel relativisme i el subjectivisme en camp moral, cal que en cada comunitat eclesial s'imparteixi una seriosa formació de les consciències».⁹¹

Catequesi

Hem de subratllar la importància de la catequesi i del camí dels manaments, per rebre el bé i seguir l'impuls interior de la gràcia.⁹² En aquest punt s'aprecia la necessària col·laboració que ha d'existir entre la pastoral catequètica, la pastoral infantil i juvenil i la pastoral vocacional. Convé introduir i desenvolupar la qüestió de la vocació en els temaris de les catequesis de les distintes edats, particularment en la catequesi de Confirmació. Podem afirmar que, d'alguna manera, la pastoral vocacional o és mistagògica o no és pastoral. Ha de tenir la capacitat de mostrar i d'oferir la «mística» que acompanya i il·lumina el viure quotidià de la fe, en aquest dinamisme que és propi del veritable camí de perfecció.

D'altra banda, el ritme de la catequesi sacramental ajuda a madurar en la relació amb Crist i a créixer en amistat amb Ell d'acord amb l'edat. Convé iniciar els nens i els adolescents en la vida de pregària, en la relació personal amb el Senyor, a través d'elements mistagògics, amb la pedagogia apropiada per a cada edat. En l'itinerari catequètic és molt important la presència del sacerdot, l'acompanyament que ofereix en el procés de maduració de la fe, el seu contacte amb les famílies i els infants, el seu testimoniatge personal.

En l'àmbit educatiu, a més d'intensificar la pastoral vocacional, resulta convenient definir cada vegada millor la proposta formativa general, de manera que es garanteixi una preparació humana, intel·lectual i espiritual que estigui a l'alçada dels nous desafiaments que la situació actual planteja a l'Església, en general, i a la resposta de cada subjecte a la crida de Déu, en particular.⁹³ Aquesta proposta formativa ha de ser duta a terme des de la comunió eclesial i des, d'una efectiva coordinació que propiciï en les persones i en els ambients una nova cultura vocacional.

Perspectiva de la pastoral amb joves: crida a la santedat

La crida a la santedat ha de ser el punt de partida i l'objectiu prioritari de tota pastoral amb els joves, els joves necessiten un ideal d'altura que comprometi tota la seva existència. No cal tenir por als plantejaments d'exigència en la vida espiritual, en la formació i en el compromís. Amb aquest objectiu s'ha de treballar la pregària personal, lloc on s'expressa contínuament per part de Déu aquesta crida i la seva concreció en la vocació particular, la contemplació i el silenci. Sobretot, es recomana ensenyar la forma comuna de pregària

⁹⁰ Benet XVI, *Verbum Domini*, n. 77.

⁹¹ Joan Pau II *Ecclesia in Europa*, n. 76

⁹² Cf. Benet XVI, *Discurs durant la trobada amb els joves a Pacaembu*, 2007.

⁹³ Cf. Benet XVI, *Missatge als bisbes italians reunits a Assís per celebrar la seva 55ena. Assemblea General*, 10 de novembre de 2005. També els fidels són cridats a col·laborar a la florida de les vocacions mitjançant les seves oracions a l'Amo dels sembrats (cf. *ibíd.*).

de l'Església, és a dir, la litúrgia. Hem de buscar que les nostres comunitats esdevinguin «escoles de pregària», amb presència i participació activa dels joves.

En aquesta mateixa línia, destaquem la importància de presentar el testimoniatge històric dels sants com un estímul per identificar-se amb uns valors que no coincideixen amb els «herois» ni els «triomfadors» de la cultura dominant. Els sants són un testimoni real que és possible viure centrat només en Crist, i que Crist és capaç de donar sentit i fonament radical a la nostra vida.

Els són la veritable interpretació de l'Escriptura, ja que han verificat, en l'experiència de la vida, la veritat de l'Evangelí.

Plantejar la vida com a vocació

La pastoral vocacional és un element unificador de la pastoral en general, en el sentit que ajuda cada persona a descobrir la crida de Déu, a donar una resposta, i, en conseqüència, a trobar el seu lloc a l'Església i en el món. En conseqüència, ha d'estar en relació amb totes les altres dimensions de la pastoral, sobretot amb la pastoral de la infància i joventut i amb la familiar. Per això cal una fecunda col·laboració pastoral amb l'àmbit juvenil i amb les famílies, de tal manera que els pares siguin els primers educadors vocacionals.⁹⁴ Cal implicar totes les realitats de la diòcesi: parròquies, comunitats, delegacions, grups, moviments i tots els membres de la comunitat diocesana.

Per dur a terme tot aquest apassionant treball de sembrar en els joves la passió per la persona de Jesucrist i pels grans ideals del Evangelí és de vital importància l'assistència de sacerdots que promoguin la formació espiritual i l'apostolat entre els joves. Alhora, és necessari que s'acompanyi personalment i en grups vocacionals els nens i els joves que mostrin brots de vocació. Preseminaris que ofereixin reflexió, formació, convivència, que siguin un espai i un temps adequat per al discerniment.

Convé també treballar a fons el sentit de pertinença cordial a l'Església i l'amor a l'Església, que és la família de Crist. No poden sorgir vocacions allí on no es viu un esperit autènticament eclesial. D'aquesta manera, s'ha d'intentar integrar els joves a la parròquia, en els moviments i en la vida de la diòcesi, promovent tot tipus d'activitats d'apostolat juvenil i associacions de joves.

Escolans

Una autèntica pastoral vocacional no pot prescindir del treball amb els escolans. Per això, en col·laboració amb el seminari, es recomana l'organització d'encontres i jornades de convivència en què es vagi preparant el terreny per a la possible resposta vocacional. Els nens que es dediquen al servei de l'altar ja estan mostrant de fet una inclinació a les coses sagrades i al servei del temple. Convé ajudar-los a superar el perill de caure en la rutina, en la superficialitat. És important ajudar-los a entrar en el misteri, a familiaritzar-se amb les coses santes, a viure les celebracions amb recolliment i devoció, a avançar pel camí d'una autèntica amistat amb el Senyor.

El beat Joan Pau II, en la carta als sacerdots amb motiu del Dijous Sant de l'any 2004, ofereix unes recomanacions que apunten a allò essencial: «El grup de acòlits, atesos per vosaltres dins la comunitat parroquial, pot seguir un itinerari valuós de creixement cristià, formant com una mena de preseminari (...). El vostre testimoniatge compta més que qualsevol altre mitjà o subsidi. En la regularitat de les celebracions dominicals i diàries, els acòlits es troben amb vosaltres, en les vostres mans veuen “realitzar-se” l'Eucaristia, en el vostre rostre llegeixen el reflex del Misteri, en el vostre cor intueixen la crida d'un amor més gran. Siguen per a ells pares, mestres i testimonis de pietat eucarística i de santedat de vida».⁹⁵

Activitats ludicoesportives

L'organització d'activitats d'ordre ludicoesportiu que estimulin les relacions sanes, la convivència, el respecte mutu, el sacrifici, etc., en harmonia amb moments de reflexió sobre les qüestions de la fe i la vida espiritual, poden donar origen a moments propicis per a la sembra vocacional.

En aquest mateix ordre, poden ser suggerents aquelles activitats que a través del món de la cultura (cinefòrums, visites a museus, concerts de música, literatura, conferències, etc...) busquen despertar la sensibilitat per la bellesa i eduquen a no mesurar la realitat segons criteris utilitaristes.

Delegació de pastoral vocacional

94 Cf. Pontificia Obra per les Vocacions Eclesiàstiques, *Noves vocacions per a una nova Europa*, n. 26.

95 Joan Pau II, *Carta als sacerdots en motiu del Dijous Sant*, 2004, n. 6.

El primer responsable de la pastoral vocacional a la diòcesi és el bisbe, que habitualment nomena un delegat perquè atengui més directament aquest àmbit pastoral. Ara bé, si, com hem vist, la pastoral vocacional es un element transversal de tota la pastoral, si en ve a ser com un element unificador,⁹⁶ no pot quedar relegada a una tasca d'interès menor, o en la qual ens fixem quan som apressats per les urgències del moment. Convé que se li atorgui la rellevància que li correspon per si mateixa, que es dediquin els recursos humans i materials necessaris, que hi impliquem tota la comunitat diocesana, i sobretot, que ocupi un lloc preferent d'interès per part dels Pastors.

A la delegació de pastoral vocacional li correspon de promoure la pregària personal i comunitària per les vocacions, conscienciar tots els fidels i comunitats, potenciar les accions pastorals, formar agents de pastoral vocacional, elaborar materials formatius, coordinar-se amb altres delegacions diocesanes, així com amb els responsables de la pastoral vocacional dels Instituts de vida religiosa, consagrada i missionera, presents a la diòcesi. També ha de promoure la dimensió vocacional i la cultura vocacional en les famílies, parròquies i comunitats, moviments i associacions d'Església, a través de trobades, retirs, i tot tipus d'activitats.⁹⁷ Tot això des de la vivència d'una profunda comunió eclesial.

Pla Diocesà de pastoral vocacional

En cada diòcesi se ha d'elaborar i aplicar un Pla Diocesà de pastoral vocacional (PDPV) que promogui les vocacions sacerdotals i religioses a tots els nivells: a la diòcesi, a la parròquia, en la família, en les escoles catòliques i altres organitzacions d'Església, com poden ser les universitats catòliques i altres centres formatius. No es tracta únicament que cada creient descobreixi i assumeixi la seva pròpia responsabilitat a l'Església, sinó també que hi hagi alguns que dediquen la seva vida a l'Església. En efecte, dit PDPV haurà de mostrar a les famílies i a les comunitats cristianes la bellesa d'una vida totalment dedicada a Crist i a l'Església.

El PDPV ha de reflectir la realitat sociocultural de cada moment i els desafiaments que presenta; els principis de la teologia de la vocació com a marc i fonament doctrinal; els camps d'acció, les accions pastorals, l'organització, els objectius i els mitjans per aconseguir-los, les línies d'acció i l'estratègia. D'altra banda, ha de definir amb claredat qui són els agents d'animació vocacional i les seves comissions, així com els itineraris formatius i l'acompanyament necessari dels candidats. També ha de servir per difondre la cultura de la vocació i per a l'organització d'esdeveniments vocacionals i la participació en esdeveniments d'altres àmbits pastorals.

Centre Diocesà de pastoral vocacional

El Centre Diocesà de pastoral vocacional (CDPV) és l'espai propi de dinamització de la pastoral vocacional en cada diòcesi, integrat normalment en la delegació diocesana de pastoral vocacional. Anima, coordina i promou les activitats d'orientació vocacional sota la guia i la responsabilitat del bisbe. Ha de ser un organisme de comunió i de coordinació, i en conseqüència, aixopluga en el seu interior totes les especificitats vocacionals: ministeris ordenats, vida consagrada, laïcat, laïcs consagrats i noves formes de vida religiosa. Així mateix, en la seva estructura i funcionament és convenient que integri una representació dels diferents àmbits diocesans territorials i sectorials i que mantingui amb ells una fluida col·laboració.

Entre els seus principals objectius cal assenyalar: l'orientació vocacional en general, que consta d'acollida dels candidats, d'acompanyament en els processos i de discerniment per a l'elecció; també ha d'oferir encontres de pregària, de reflexió i de formació; d'altra banda, ha de treballar perquè la pastoral vocacional vagi esdevenint la perspectiva unitària de la pastoral en general; de la mateixa manera, li correspon fomentar la cultura vocacional i difondre-la a través de publicacions i dels diferents mitjans possibles; finalment, ha d'atendre la formació dels agents de pastoral vocacional, proveir-los dels convenients instruments de treball i coordinar-ne la tasca.

Centre Nacional de pastoral vocacional

És molt important i convenient la creació d'un Centre Nacional de pastoral vocacional, un lloc específic de servei de la Conferència Episcopal Espanyola a l'animació de la pastoral de les vocacions sacerdotals i d'especial consagració. Podria arribar a ser un lloc privilegiat d'estudi i reflexió sobre la teologia de la vocació, sobre els documents específics del Magisteri i les aplicacions pastorals corresponents. També seria un espai de reflexió sobre la situació sociocultural de cada moment i sobre els «signes dels temps», de forma que es convertís en un autèntic «laboratori de la vocació» que es posessin en comú les aportacions i experiències més fructíferes de les distintes diòcesis i àmbits. Alhora, seria l'organisme principal per coordinar els centres

96 Cf. Pontificia Obra per les Vocacions Eclesiàstiques, *Noves vocacions per a una nova Europa*, n. 26.

97 Cf. Conferència Episcopal Espanyola, *Pastoral vocacional de la Iglesia en España. Instrumento de trabajo*, Madrid 1988, pp. 25-26.

diocesans vocacionals, i altres organitzacions vocacionals, ja siguin de les congregacions religioses, instituts seculars i missioners, o altres institucions eclesials.

3.3. La força del testimoniatge

Jesús ressuscitat va encarregar als Apòstols «predicar al poble, donant solemne el seu testimoniatge que Déu l'ha constituït jutge de vius i morts» (Ac 10,42). Els Apòstols apareixen en el llibre dels Fets com els testimonis de la vida, Passió, mort i Resurrecció de Jesucrist. Aquest anunci, realitzat per testimonis, consisteix a proclamar la salvació de Déu, que penetra i renova el cor, que transforma la història personal i la història de la humanitat. Una proclamació que es duu a terme a través d'un testimoni de paraula i de vida.

Importància del testimoniatge en l'anunci de l'Evangeli

El servent de Déu Pau VI destacarà amb rotunditat la importància del testimoniatge de vida en l'evangelització: «Per a l'Església el primer mitjà d'evangelització consisteix en un testimoniatge de vida autènticament cristiana, lliurada a Déu en una comunió que res no ha d'interrompre i alhora consagrada igualment al proïsme amb una zel sense límits».⁹⁸ A l'Audiència General del dimecres dos d'octubre de 1974 ja va avançar una idea que manté tota la seva vigència: «L'home contemporani escolta més de grat els testimonis que als mestres; o si escolta els mestres, és pel que tenen de testimonis».⁹⁹

El beat Joan Pau II reforçarà la mateixa idea en assenyalar que el testimoniatge és la primera forma d'evangelització. La vida mateixa de l'evangelitzador, del sacerdot, del consagrat, de la família cristiana, de la comunitat cristiana, a través de la senzillesa, de la coherència, de la caritat amb què pateixen, amb els més pobres i necessitats, des del seguiment i la imitació de Crist, es converteix en la major acció evangelitzadora i en el missatge més directe. Perquè l'home d'avui creu molt més en els fets de vida que en les teories, i entén millor les experiències que les doctrines.¹⁰⁰

La pastoral vocacional és responsabilitat de tots i tots ens hem d'aplicar en el descobriment dels llocs i ambients propicis per a la crida, així com en la eficàcia de les propostes el en la creativitat per obrir nous camins. Ara bé, és necessari subratllar la importància de la figura del sacerdot com un element transversal en aquest treball vocacional. No en va el Sant Pare Benet XVI volgué dedicar el *Missatge* per a la Jornada Mundial de pregària per les vocacions de l'any 2010 al tema del testimoniatge, en el marc de la celebració de l'Any Sacerdotal i subratllant que la fecunditat de la pastoral vocacional depèn fonamentalment de la gràcia de Déu, però també és de gran valor el testimoniatge de vida dels sacerdots.¹⁰¹

El valor del testimoniatge en l'evangeli de la vocació

Per dur a terme una renovada pastoral de les vocacions sacerdotals és fonamental que els sacerdots visquin amb radicalitat el seu ministeri, oferint un testimoniatge que expressi les actituds profundes de qui viu configurat amb Crist i que també es faci visible a través d'aquells signes que manifesten la seva identitat. D'aquesta manera podran suscitar en els joves el desig de lliurar la seva vida al Senyor i als germans.¹⁰²

1. Sacerdots enamorats de Jesucrist, que viuen la *configuració* amb ell com el centre que unifica tot el seu ministeri i tota la seva existència. Homes de Déu, oients de la Paraula, que es lliuren a la pregària i que són mestres de pregària. Que viuen la centralitat de l'*Eucaristia* en la seva vida i en la seva acció pastoral. Que en la celebració eucarística expressen la seva unió amb Crist i intensifiquen aquesta unió, ofereixen la vida al Pare i reben la gràcia per renovar i impulsar el seu ministeri, es troben amb els germans i alimenten la seva caritat pastoral per entregar-se a tots, especialment als més pobres i petits, als més desfavorits.

2. Sacerdots *fidels a la seva missió*. Conscients de la predilecció que el Senyor ha mostrat amb ells. Que han respost generosament a la seva crida, han seguit la seva veu i han compromès la seva vida en el sagrat ministeri, a ser prolongadors de la missió que Crist va rebre del Pare i de la qual els ha fet participants.¹⁰³ Sacerdots que són un «gra de blat», que renuncien a si mateixos per fer la voluntat del Pare, que saben viure ocults entre el clamor i el soroll, que renuncien a la recerca de aquella visibilitat i grandesa d'imatge que sovint esdevenen criteri i fins i tot en objectiu de vida de tantes persones del món d'avui i que fascinen molts joves.¹⁰⁴

98 Pau VI, *Evangelii nuntiandi*, n. 41, 8 de desembre de 1975.

99 Pau VI, *Discurs a l'Audiència General*, 2 d'octubre de 1974.

100 Cf. Joan Pau II, *Redemptoris missio*, n. 42, 7 de desembre de 1990.

101 Cf. Benet XVI, *Missatge per a la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, Roma, 13 de novembre de 2009.

102 Cf. Congregació per a l'Educació Catòlica, *Orientacions pastorals per a la promoció de les vocacions al ministeri sacerdotal*, Ciutat del Vaticà 2012, n. 3.

103 Cf. Benet XVI, *Homilia a la santa Missa amb els seminaristes a la catedral de Santa Maria la Real de l'Almudena*, Madrid, 20 d'agost de 2011.

104 Cf. Benet XV, *Discurs als participants en el Conveni Europeu sobre pastoral vocacional*, 4 de juliol de 2009.

3. Sacerdots que fan de la seva existència una *ofrena* agradable al Pare, un *do total* de si mateixos a Déu i als germans, seguint l'exemple de Jesús, que compleix la voluntat del Pare donant la seva vida en la creu per a la salvació del món, que «no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per la multitud» (Mc 10,45). Els sacerdots viuen enmig de la societat fent del servei a Déu i als altres l'eix central de la seva existència, viuen l'actitud de servei acceptant la voluntat de Déu, oferint la seva vida en totalitat, gastant-se i desgastant-se pels germans, especialment pels més pobres i petits.

4. Sacerdots que siguin veritables *homes de comunió*, que visquin el misteri de la unió amb Déu i amb els germans com un *do* diví, fruit del misteri pasqual, des de la *diversitat* de carismes que suposa un enriquiment i una complementarietat dins una *unitat* en què tots els dons de l'Esperit són importants per a la vitalitat de l'Església; però així mateix des del convenciment que la unitat és la condició indispensable per ser creïbles en la presentació del missatge cristià, en l'anunci de l'Evangeli de Jesucrist. Per això procuren curar les ferides, estendre ponts de diàleg, promoure el perdó en les relacions humanes, fer de cada parròquia, de cada comunitat cristiana, una casa i escola de comunió.

5. Sacerdots plens de *zel per l'evangelització* del món. Zel per la glòria de Déu i per la salvació de les persones que els han estat encomanades, que impregni tota la seva existència fins a arribar a oblidar-se de si mateixos. Que estremen cada dia el *do* del seu sacerdoci i fonamenten el seu treball pastoral en la fe i en l'esperança com a únic plantejament vàlid i realista de veritat, més enllà de les dificultats constatades o de la crua realitat. Que visquin una actitud d'insatisfacció sincera, d'inconformisme esperançat, que no s'abandonen mai a la inèrcia o a la rutina, convençuts que el sacsejament de la gràcia és capaç de transformar l'existència dels seus coetanis.

6. Sacerdots que visquin en *radicalitat evangèlica*, com a apòstols de Crist i servidors dels homes i en *relació amorosa amb el temps, el lloc i les persones* a qui han estat enviats. Cons cients que és necessari viure el moment present, sense nostàlgies de passat o de futur, perquè Déu dóna en cada temps la gràcia per superar les dificultats i per poder complir la missió encomanada. Conscients així mateix que estan cridats a donar un fruit abundant i durador des d'una vida configurada a la creu del Senyor.¹⁰⁵

7. Sacerdots que contemplin amb temor i tremolor i alhora experimentin confiadament la *grandesa* i la *bellesa del ministeri sacerdotal*. Conscients que no detenen un ofici més, sinó que, malgrat ser vasos de terrissa, són portadors del ministeri més gran: canviar la situació de la vida de les persones pronunciant en nom de Crist les paraules de l'absolució; fer present al Senyor mateix en pronunciar les seves paraules d'acció de gràcies sobre les ofrenes del pa i el vi; imitar el Senyor en el seu amor amb tots fins a l'extrem, des de la veritat i el bé, en disponibilitat, austeritat i obediència, com l'expressió més gran de l'amor a Jesucrist, com la forma més bella de realitzar la vida humana.¹⁰⁶

8. Sacerdots que siguin *homes d'alegria i esperança*, que transmeten el goig d'una vida plena, la felicitat del servei a Déu i als germans. La història de cada vocació sol anar unida al testimoniatge d'un sacerdot que viu amb alegria la seva vocació i és capaç amb la seva paraula i el seu exemple de desvetllar interrogants i suscitar decisions que es convertiran en compromisos definitius.¹⁰⁷ Un sacerdot que ocupa les vint-i-quatre hores del dia, que omple tots els espais vitals, i que des de la profunda vivència interior es manifesta també externament a través dels signes que l'Església proposa. Així ho van viure el sant Rector d'Ars i sant Joan d'Àvila, i tants altres sacerdots sants que van canviar el cor de la gent no tant pels seus dots humans, ni per una estratègia de la seva voluntat, sinó pel contagi, per la comunicació, pel testimoni de la seva amistat amb Crist, d'un amor apassionat que omplia totalment les seves vides.

Final: una crida a l'esperança

Jesús cridà els Dotze «perquè estiguessin amb ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3,14-15). Al llarg de la història continua cridant homes concrets perquè participin de la seva sagrada missió. Ell és el Senyor de les messes i el Senyor de les vocacions. En la tasca de pastoral vocacional caldrà revifar el *do* del sacerdoci que hem rebut, renovar la gràcia de la crida del Senyor, la fascinació per la seva paraula, pels seus gestos, per la seva persona. La nostra aspiració serà col·laborar amb Jesús en la difusió del Regne de Déu, portar al món el missatge de l'Evangeli, administrar els misteris de la salvació com a humils servidors que busquen el bé del Poble de Déu.¹⁰⁸

Ens trobem en un temps apassionant per a viure el sacerdoci i per treballar en la promoció de les vocacions sacerdotals. Per això és necessari mantenir clara i manifesta la identitat sacerdotal i oferir als nostres

105 Cf. Benet XVI, *Homilia a la santa Missa amb els seminaristes a la catedral de Santa Mana la Real l'Almudena*, Madrid, 20 d'agost de 2011.

106 Cf. Benet XVI, *Homilia a la santa Missa amb els seminaristes a la catedral de Santa Maria la Real l'Almudena*, Madrid, 20 d'agost de 2011; *Homilia de la santa Missa de cloenda de l'Any Sacerdotal*, Roma, 11 juny de 2010.

107 Cf. Joan Pau II, *Pastores dabo vobis*, n. 39.

108 Cf. Benet XVI, *Homilia en la celebració de les Vespres per l'inici de l'Any Acadèmic de les Pontificies Universitats Romanes*, Roma, 4 de novembre de 2011. En aquesta celebració van participar els assistents al Congrés pel 70è aniversari de la Pontificia Obra per les Vocacions Sacerdotals.

contemporanis el testimoniatge que som homes de Déu, amics del Senyor Jesús, que estimen l'Església, que s'entreguen fins a donar la vida per la salvació dels homes. Mestres de pregària que donen resposta als interrogants de l'home d'avui, aspirant sempre a la santedat i oferint un testimoni d'una alegria incessant.

Constatem que en una bona part de la nostra societat s'ha perdut el sentit de Déu i té lloc una mena de secada vocacional progressivament i aparentment irremeiable. Però més enllà de les aparences tenim una certesa clara: la iniciativa és de Déu, que continua cridant, i l'Església té capacitat de suscitar, acompanyar i ajudar a discernir en la resposta. En les nostres Esglésies locals, «especialment en el nostre temps en què la veu del Senyor sembla ofegada per “altres veus” i la proposta de seguir-lo, entregant la pròpia vida, pot semblar massa difícil, tota comunitat cristiana, tot fidel, hauria d'assumir conscientment el compromís de promoure les vocacions».¹⁰⁹

Per això cal sortir a l'encontre dels nens i dels joves, respondre a les seves expectatives, als seus problemes i inseguretats, dialogar amb ells proposant-los un ideal d'altura que comprometi tota l'existència, una elecció que comprometi tota la seva vida. La nostra tasca consistirà a sembrar, a anunciar l'evangelí de la vocació. Una sembra oportuna i confiada, adobada amb la pregària personal i amb la pregària de tota l'Església. Després vindrà l'acompanyament ple de paciència i de respecte. Finalment, ajudar a discernir, a descobrir la voluntat de Déu en la vida de la persona concreta, de tal manera que doni una resposta positiva a la crida de Déu.

És l'hora de la fe, l'hora de la confiança en el Senyor que ens envia mar endins a continuar tirant les xarxes en la tasca ineludible de la pastoral vocacional. Demanem que els joves estiguin oberts al projecte que Déu té per a ells i siguin receptius a la seva crida. Maria, Mare de gràcia, d'amor i de misericòrdia, Mare dels sacerdots, ens guiarà en el camí. Ella serà sempre consol, esperança i causa de la nostra alegria. A la seva intercessió maternal ens acollim.

109 Benet XVI, *Missatge per a la XLVIII Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions*, 15 de maig de 2011.